

L'ARTAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

SANT FELIU DE GUÍXOLS

NÚM. 54 JUNY 2006

LA RECERCA

**La cirurgia hospitalària
a Sant Feliu de Guíxols
(1921-1924)**

EL PATRIMONI

**Josep Almar i Pujol.
Maquetes per recordar**

EL TEMA

**Lluís Esteva i el
patrimoni megalític**

54

EN AQUEST NÚMERO ...

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA SANT FELIU DE GUÍXOLS NÚM. 54 JUNY 2006

EDITORIAL	3
- LLUÍS ESTEVA / GAZIEL. Àngel Jiménez	
L'ARXIU	4
- FONS DE LA FÀBRICA DE GAS. Josep Auladell i Àngels Suquet	
- ELS NOSTRES CARRERS: PLACETA LLUÍS ESTEVA I CRUAÑAS.	
- NOTÍCIES DE L'ARXIU	
- DARRERES DONACIONS A L'ARXIU	
LARECERCA	10
- LA CIRURGIA HOSPITALÀRIA A SANT FELIU DE GUÍXOLS (1921-24). Gerard Bussot	
EL PATRIMONI	13
- JOSEP ALMAR I PUJOL. MAQUETES PER RECORDAR. Àngel Jiménez	
- FOTÒGRAFS GUIXOLENCES. FÈLIX ROMANÍ, FOTÒGRAF I EDITOR DE POSTALS. Agustí Roldós i Soler	
EL MUSEU	18
- RESTAURACIÓ D'UN BAIX RELLEU DE JOSEP BERGA I BOADA. Susanna Ibars	
- DEFENSANT EL PATRIMONI CULTURAL. Jordi Colomeda	
- ADÉU A GABINO REY, UN PLEINAIRISTA A SANT FELIU. Genís Cano	
- NOTÍCIES DEL MUSEU	
- DARRERES DONACIONS AL MUSEU	
EL TEMA	24
- LLUÍS ESTEVA I EL PATRIMONI MEGALÍTIC LOCAL. Gerard Fogueras	
SERVEI D'EDUCACIÓ	29
- PERDRE TEMPS - GUANYAR TEMPS. Les mestres de l'Ardenya	
- ELS PLANS D'AUTONOMIA DE CENTRES. Els professors i professores del CEIP L'Estació	
- L'ENSENYAMENT DE LES ARTS PLÀSTIQUES A L'ESCOLA. Rosa Maria Rourich i Bordas	
- NOTÍCIES DEL SERVEI D'EDUCACIÓ	
LABIBLIOTECA	38
- JORDI SERRA I TEIXIDOR. LES ESCOLES MENORS DE BELLES ARTS AL BAIX EMPORDÀ (1880-1939). Pilar Giró	
- NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA	
- DARRERES DONACIONS A LA BIBLIOTECA	
- NOVETATS EDITORIALS DE LA BIBLIOTECA	
DIRECTORI	43

L'ARJAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

EDICIÓ

AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

REDACCIÓ

ARXIU MUNICIPAL
SERVEI DE PUBLICACIONS D'ARXIU
Cra. de Girona, 45-47
17220 St. Feliu de Guixols
Tel. 972 32 25 93

COORDINACIÓ

ÀNGEL JIMÉNEZ

CONSELL DE REDACCIÓ

SÍLVIA ALEMANY
M. ANGELS COMAS
DAVID HERNÁNDEZ

COL-LABORADORS

JOSEP AULADELL, M. ÀNGELS SUQUET, ELENA ESTEVA, GERARD BUSSOT, ÀNGEL JIMÉNEZ, AGUSTÍ ROLDÓS, SUSANNA IBARS, JORDI COLOMEDA, GENÍS CANO, GERARD FOGUERAS, ROSA M. ROURICH, MERCÈ ENRICH, XAVI GIRÓ, SÓNIA SÁNCHEZ, FRANCESC ÀLCART, PILAR GIRÓ. EL GREU, LES MESTRES DE L'ARDENYA, ELS PROFESSORS I LES PROFESSORES DEL CEIP L'ESTACIÓ, EQUIP DOCENT DE CICLE MITJÀ DEL CEIP GAZIEL.

Foto de la portada

LLUÍS ESTEVA AMB EL DR. TEAU ARNAL I ALTRES INVESTIGADORS A FINALS DELS ANYS SETANTA
(Foto: Josep Tarrós, AMISFG. Fons: L. Esteva)

Assessorament lingüístic

JOSEP SOLÀ

Disseny i maquetació

DOSIS DISSENY

Impressió

PALAHÍ ARTS GRÀFIQUES

DIPÒSIT LEGAL: GI-1.611-89

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny, fotografies, dibuixos i estadístiques, no pot ser reproduïda, emmagatzemada ni transmesa de cap manera ni per cap mitjà (elèctric, mecànic, òptic, de gravació o bé fotocòpia) sense autorització prèvia de l'autor i editor.

Lluís Esteva / Gaziell

Aquest any són notícia Lluís Esteva i Agustí Calvet "Gaziell", bons amics entre ells. El primer, perquè enguany celebrem el centenari del seu naixement. Lluís Esteva va destacar a Sant Feliu sobretot pel seu afany investigador -des de l'arqueologia i la prehistòria fins a qualsevol altre tema d'història contemporània-, i per la defensa valenta que va fer del patrimoni guixolenc: les muralles, el turó dels Guíxols i el passeig marítim de Rius i Calvet i de Josep Irla, envaïts per construccions estranyes que n'amaguen l'encant i la tradició històrica. I el temps, inexorable, li ha donat tota la raó. Quin encant no tindria la ciutat, avui, si hagués conservat nets de ciment els voltants de la seva badia i la platja de Sant Pol -els turons del Molí de les Forques i el de Sant Elm-? L'entorn verd de la badia i la façana marítima, conservada i restaurada, hauria estat el gran reclam d'un turisme de qualitat. Fins i tot la Tita Cervera -ara que ha descobert el valor d'un arbre i d'un paisatge natural- entendria que no cal construir grans xalets a les Penyes, molt arran de mar.

D'altra banda, l'associació cultural el Mall va proposar als Tallers d'Història (professors, educació, arxiu, museu i biblioteca) de treballar el proper curs la personalitat i l'obra literària de Gaziell (1887-1964). La proposta ha estat acceptada i ben acollida, de manera que el proper curs 2006-2007 treballarem, conjuntament, l'escriptor guixolenc.

Ja l'any 1987 Sant Feliu li va retre un homenatge amb motiu del centenari del seu naixement, amb els següents actes: exposició a la Cambra de Comerç (casa Patxot); taula rodona amb Josep Benet, Manuel Llanas, Narcís Jordi Aragó, Josep Vallverdú i Antoni Puigvert; escrits a *Àncora* i a la *Revista de Girona*, etc. Vint anys després, cal tornar-hi. Són ja cent vint anys del seu naixement, que s'ajuntaran amb la celebració dels setanta anys de la construcció de l'escola Gaziell -els Estudis Nous (1937)-.

Àngel Jiménez

Coordinador de L'ARJAU

A large, stylized handwritten signature in black ink that reads "Gaziell". The signature is written in a cursive, flowing style with a large initial 'G' and a long horizontal stroke at the bottom.

Fons de la Fàbrica de Gas

JOSEP AULADELL · M. ÀNGELS SUQUET

Al darrer número de L'ARXIU es va donar notícia de la donació del fons documental de la Fàbrica de Gas Costa Brava S. A., que abasta 174 registres de documentació amb una cronologia que va, majoritàriament, des de l'any 1930 fins al 1979. Tanmateix, el fons també comprèn documentació del darrer període de la fàbrica de gas Palahí i Cia, anterior a 1930, de manera que la part més antiga del conjunt la constitueixen els plànols dels projectes corresponents a les instal·lacions de l'esmentada fàbrica de gas, que daten dels anys 1902, 1906 i 1908.

Agraïm als senyors Josep Rosillo i Salvador Ribot el seu gest generós, i a l'historiador Gerard Bussot les gestions que ha fet perquè aquesta donació fos una realitat.

La relació de documents del fons, segons el quadre de classificació, és la que segueix:

1 Funció Financera

11 Constitució de la societat

- Escritura de canvi de domicili social del carrer Bourg de Péage, 89 a la rambla del Portalet, 15 i modificació dels estatuts. 1981
- Estatuts de la societat Fàbrica de Gas Costa Brava S. A., modificacions. 1979 - 1979
- Estatuts de la societat Fàbrica de Gas Costa Brava S. A., modificacions. 1974 - 1974

12 Direcció, gerència i junta

- Expedient sancionador per venda de gas a preus abusius instruït per la Fiscalia Provincial de Taxes de Girona. 1946
- Enquesta sobre la classificació del carbó i dades de l'empresa del Sindicato Vertical del Agua, Gas y Electricidad de Madrid. 1946
- Eleccions al Sindicato Vertical del Agua, Gas y Electricidad de Madrid. 1946
- Nomenament de Rafael Bordas Marimon com a gerent de l'empresa i com a vocal a la Junta Nacional del Sindicat. 1946
- Llibre d'actes. 1956 - 1963
- Còpia nomenament de Rafael Bordas com a gerent, presentada a Hisenda. 1947
- Canvis en la direcció de la societat. Nomenament de Rafael Bordas Marimon com a gerent. 1941
- Expedient sancionador per venda de carbó mullat, instruït per la Fiscalia Provincial de Taxes de Girona. 1942
- Circular d'Alcaldia de Sant Feliu de Guíxols sobre rebuts. 1936 - 1939
- Correspondència amb el Banc d'Espanya referent a la situació extracomptable de la societat. 1950 - 1951
- Petició de dades dels exercicis 1940, 1941 i 1942 formulada per la Jefatura del Distrito Minero de Barcelona. 1940 - 1943
- Nomenament de Josep Casas Viñas i Rafael Bordas Marimon com a representants de la societat Palahí y Cia. 1941
- Impresos P-5 i P-6 del Districte Miner de Barcelona per a l'estadística d'empresa. 1933 - 1936
- Declaració jurada de producció i consum. Estadística d'empresa. 1925 - 1950

13 Gestió dels Recursos Humans

- Comunicats d'accident i carta del director general de la Caixa de Pensions, Secció d'Assegurances Socials. 1935
- Acta i resolució per infracció pel no pagament del plus de carestia de vida als treballadors; Ministeri del Treball. 1949 - 1950
- Comunicat de modificació de salaris dels treballadors (general). 1946
- Afiliació a les assegurances socials del treballador Francisco Sánchez Villoria. 1946
- Comunicació de modificació de salaris. 1947
- Inspeccions de Magistratura de Treball. 1936 - 1955
- Certificats de serveis a l'empresa emesos amb motiu de

jubilacions. 1956 - 1955

- Declaració del total pagat dels salaris dels anys 1939 a 1940. 1941
- Rebut assegurança accidents al treball. 1939 - 1943
- Comunicats d'accidents en blanc de la Caixa Nacional d'Assegurances d'Accidents del Treball de Barcelona.
- Rebut assegurança d'accidents del treball de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, Secció d'Assegurances. 1933 - 1936
- Relació del personal de la societat i salaris corresponents. 1945
- Certificat del Instituto Nacional de Previsión. Anul·lació de la pòlissa d'accidents laborals. 1948
- Correspondència amb la Caja Nacional de Seguro de Accidentes del Trabajo relativa als salaris i assegurança del descans. 1944
- Llibret referent a pensions. 1931 - 1954
- Circular de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Sant Feliu de Guíxols sobre ajuts familiars als treballadors. 1954
- Detall del personal assegurat i salaris satisfets per la pòlissa d'asseguració d'accidents laborals. 1938
- Altes i baixes dels treballadors. 1944 - 1954
- Petició de devolució de taxes per baixes de treballadors. 1949
- Padró d'afiliació dels treballadors a l'Instituto Nacional de Previsión. 1944
- Acreditació de la identitat emesa per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, Secció d'Assegurances Socials. 1936
- Circulars sobre salaris i nòmines dels treballadors del Sindicato Vertical del Agua, Gas y Electricidad. 1946 - 1955
- Liquidació de rebuts de subsidi familiar, subsidi de vellesa i taxa sindical. 1939 - 1953
- Circulars del Ministeri de Treball. 1948 - 1953
- Rebut de liquidació assegurances laborals. 1940 - 1946
- Padró d'inscripció als règims obligatoris de subsidi de vellesa i assegurança de maternitat (règimes obligatoris de subsidi). 1940 - 1945
- Comunicació de modificació de salari dels treballadors Camilo Jeremias Barceló i Fernando Albertí Juanola. 1944
- Afiliació a les assegurances socials del treballador Miguel Calvet Albertí. 1950
- Declaració de Dolores Xargay Vidal de no treballar a l'empresa. 1954
- Contracte laboral d'Àngel Carrera Sebís, gerent Rafael Bordas Marimon. 1951
- Expedient disciplinari, instruït pel gerent Rafael Bordas Marimon. 1946
- Documentació i correspondència relativa al nomenament dels treballadors per formar part de la Comissió del Plus de Carregues. 1946 - 1953

14 Infraestructures i equipaments

- Publicitat de l'empresa Martin Marten, de Barcelona i Sevilla, per a diversos aparells (manòmetres, vàlvules, etc). 1935
- Documentació referent a la instal·lació d'un motor elèctric de 10 hp. 1942 - 1947
- 20 plànols de la fàbrica de gas de Sant Feliu de Guíxols, de diversos projectes realitzats per Carl Francke, de Bremen. 1902, 1906 i 1908
- Documentació referent a inspeccions i verificació dels comptadors de gas, Generalitat de Catalunya, Serveis d'Indústria. 1933 - 1937
- Documentació i correspondència amb el Districte Miner de Barcelona, província de Girona, per la inspecció d'un forn de gas. 1929 - 1933
- Instruccions dels comptadors de gas (en francès) de la casa Marcel Martin Ingénieur-Conseil.
- Publicitat d'un aparell detector de gas IFA, Distribuidora Comercial de Industria y Minería, S.L., de Madrid.
- Publicitat de l'empresa Pollux G.M.B.H. (el material in-

- Industrial de Barcelona d'aparells diversos: manòmetres, compradors, etc.).
- Rebutis assegurança contra incendis La Catalana, de Barcelona. 1931 - 1942
- Publicitat i correspondència de forns de gas de la casa Urbano Eggenberger, de Bilbao. 1927 - 1928
- Assegurança contra incendis Hispania Compañía General de Seguros de Barcelona. 1949 - 1959
- Assegurança Marítima de Mercaderies (hulla de gas) de la companyia Cervantes, S.A. Compañía Española de Seguros. 1947
- Assegurança de vehicle (furgoneta GE-9659-C) per la Compañía Anónima de Seguros de Barcelona. 1974 - 1977
- Documentació referent a la instal·lació d'una serra circular elèctrica. 1941 - 1942
- Assegurança contra incendis Compañía Vascongada de Seguros y Reaseguros, S.A., de Sant Sebastià. 1949 - 1959
- Assegurança contra incendis La Catalana, de Barcelona. 1909 - 1959
- Assegurança contra incendis La Unión y el Fénix Español. 1909 - 1959
- Projecte d'assegurança contra incendis.
- Rebutis assegurança contra incendis de La Unión y el Fénix Español de Madrid. 1932 - 1943

15 Béns immobles

- Escritura de venda de dues finques de la societat a Santa Cristina d'Aro. 1950
- Projecte de Raimundo Sala Vilà per a la construcció de la planta regasificadora de gas natural líquid. 1976
- Documentació referent a la construcció d'un habitatge unifamiliar a la parcel·la 100, polígon 10, Vilartagues. 1976 - 1977
- Plànols del projecte d'urbanització de l'Arbre del Rei.
- Plànols del projecte d'urbanització a la carretera de Palamós; promotors: Gonzalo de Heralde López Grado i Romà Camps. 1964
- Plànol edifici habitatges a Montgó, l'Escala.
- Documentació referent a la compra d'un terreny al paratge Tueda de Dalt. Accés a les noves instal·lacions de la fàbrica. 1977
- Desmuntatge de la fàbrica de la carretera de Palamós i venda de la ferralla a Benito Campasol Canals (Girona). 1978
- Documentació referent a la compra d'uns terrenys al Sr. Just Tixé Masferrer. 1974 - 1977

16 Endeutament

- Documentació referent a peticions de crèdit al Banc Central, al Banc Comercial de Barcelona i al Banc de Crèdit Industrial. 1942 - 1954

2 Funció comercial

21 Producció

- Sol·licitud estadística amb dades de producció del Sindicat Vertical del Agua, Gas y Electricidad. 1946
- Sol·licitud dades estadística producció de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Sant Feliu de Guíxols. 1944
- Sol·licitud dades estadística producció de la Subcomissió Reguladora de Combustibles Sòlids del Ministeri d'Indústria i Comerç. 1940
- Correspondència amb el Sindicat Provincial d'Indústries Químiques de Barcelona sobre producció d'aigües amoniacals. 1946 - 1947
- Pèrdues de gas, circuits principals i secundaris. 1947
- Producció i venda de quitrà. 1942 - 1947

22 Promoció i imatge

- Disseny de logotips per als vehicles de Gas Costa Brava.
- Anunci "Avanci amb el gas de Gas Costa Brava", publicat al *Punt Diari* i fet per Gabernet, S.A., Agència de Publicitat General.
- Anunci "Hivern fora, estiu dintre", a *Àncora*, dissenyat per Estudio Zimmermann Diseño Gráfico, de Barcelona.
- Anunci "Per a més seguretat, conegui el gas", publicat a *Àncora* i dissenyat per DMB & B, de Barcelona.
- Disseny de paper amb logotip de l'empresa Gas Costa Brava.
- Anunci "Si no teniu calefacció de gas, sol·liciteu aquesta guia totalment gratuïta", dissenyat per Estudio Zimmermann Diseño.

23 Relació amb clients i proveïdors

- Contracte de compravenda de llenya amb Lluís Sibils Ribas, de Sant Feliu de Guíxols. 1941
- Altes i baixes d'abonats. 1956 - 1957
- Circular de restriccions en el subministrament de gas. 1941
- Llibre d'entrades i sortides de llenya. 1958 - 1970
- Demanda de l'Air Liquide, S.A., de Madrid, per lletra impagada d'un dipòsit de gas no líquid gnl. 1980 - 1981
- Contracte de compravenda de llenya amb Josep M. Almeda Guitó, de Cassà de la Selva. 1941
- Correspondència amb el Sr. Illa, del Servei Forestal, amb identificació de Josep Rissech com a proveïdor de la fàbrica. 1941
- Rebutis d'agències de transports: Transports Font i Transports Dispès, de Sant Feliu de Guíxols. 1956
- Circular sobre consum de carbó nacional de la Cambra Nacional d'Indústries Químiques. 1927
- Certificat de baixa del comptador del núm. 11 de la carretera de Girona. 1955
- Circular del Sindicat Nacional de Agua, Gas y Electricidad, relativa a les comandes de productes siderúrgics i canonades. 1946

- Circulars i correspondència del Sindicat Vertical del Agua, Gas y Electricidad de Madrid per al subministrament de carbó asturià. 1946
- Subministrament de quitrà cru a destil·ladors del Sindicat Vertical d'Indústries Químiques. 1941 - 1946
- Contracte de compravenda de llenya amb Joan Cruañas Carrera, de Sant Feliu de Guíxols. 1943
- Correspondència amb Martí M. Magrinyà, proveïdor de llenya de Tarragona. 1942
- Contracte de compravenda de llenya amb Josep Rissech Fullà, de Llagostera. 1942
- Correspondència amb Ferran Gifre Serra, proveïdor de llenya. 1942
- Correspondència amb Josep M. Almeda Guitó, proveïdor de llenya. 1941
- Correspondència per al subministrament de llenya amb el governador civil de la província i el camarada delegat sindical. 1941
- Circular relativa a les restriccions d'electricitat. 1948
- Subministrament d'energia elèctrica de la Companyia d'Electricitat de Sant Feliu de Guíxols, apèndix amb la pòlissa d'abonament. 1947
- Contracte de compravenda, entre Rafael Bordas, gerent, i Joan Cruañas, dels arbres del bosc de Serrallonga, Castell d'Aro. 1943
- Contracte de compravenda de llenya amb Pere Comas Fullà, de Llagostera. 1942
- Documentació sobre les restriccions en el subministrament de carbó i correspondència amb el Ministeri d'Indústria i Comerç. 1941 - 1947

25 Tarifes i preus

- Documentació per a la implantació d'una tarifa mínima de consum de gas. 1954
- Sol·licitud al Ministeri d'Indústria i Comerç per a l'augment de tarifes i lloguer mensual de comptadors. 1945 - 1952
- Documentació relativa a les tarifes del gas de la Delegació d'Indústria de Girona. 1933 - 1944
- Circulars i llibre amb dades tècniques i fórmula paramètrica per al càlcul del preu del gas tramesos pel Sindicat Vertical. 1948 - 1953

3 Funció comptable

31 Comptabilitat general

311 Llibre d'inventaris i balanços

- Esborranys de balanços enviats a Hisenda. 1931 - 1936
- Esborranys de balanços enviats a Hisenda. 1939 - 1943
- Balanços de l'any 1939 i període excepcional (Guerra Civil). 1941
- Balanços generals. 1944 - 1955
- Inventaris. 1920 - 1956
- Llibre d'inventaris i balanços. 1956 - 1989

312 Llibre diari

- Esborrany de diari. 1973 - 1974
- Llibre diari. 1946 - 1950
- Diari. 1952 - 1953

313 Llibre major

- Comptes de major. 1973
- Llibre major. 1939 - 1948

32 Comptabilitat auxiliar i caixa

- Recaptacions mensuals. 1955 - 1957
- Llibre de caixa. 1961 - 1963
- Llibre de caixa. 1958 - 1959
- Informes de situació econòmica mensual. 1945
- Vendes de carbó de coc. 1948 - 1949
- Llibre de caixa. 1965
- Llibre de comptes corrents i extractes del Banc Central. 1963 - 1978
- Documentació referent a extractes bancaris i comptes corrents del Banc Central i el Banc Hispanoamericà. 1956
- Comprovació mensual de venda de gas. 1947 - 1952
- Correspondència amb el Banc Exterior d'Espanya referent a lletres i abonaments. 1950 - 1951
- Llibre de caixa. 1973 - 1977
- Detall dels comptes de pèrdues i beneficis. 1954 - 1955

35 Remuneració del personal

- Projecte d'augment dels salaris o nòmines dels treballadors. 1939 - 1955
- Documentació referent a gratificacions extraordinàries del personal. 1952
- Liquidacions per baixa voluntària o jubilació. 1950 - 1956
- Documentació referent a nòmines del personal. 1945 - 1957

36 Impostos i taxes

- Impostos per consum de gas i electricitat. 1932 - 1941
- Documentació referent a inspeccions i liquidacions d'utilitats sobre la riquesa mobiliària, administració de rendes públiques. 1930 - 1955
- Documentació referent a inspeccions i liquidacions a Hisenda. 1930 - 1937
- Documentació referent a contribucions. Utilitats sobre la riquesa mobiliària. 1931 - 1955
- Sol·licitud exempció de taxes de contribució industrial dels anys de la Guerra Civil. 1941
- Altes i baixes a la contribució industrial. 1930 - 1944
- Documentació referent al pagament de contribucions industrials. 1932 - 1950
- Contribució d'usos i consums, impostos pel consum de gas. 1941 - 1956

ELS NOSTRES CARRERS

Placeta Lluís Esteva i Cruañas

En aquesta secció acostumem a parlar d'algun carrer, el nom del qual faci referència a algun fet o personatge que tingui una relació especial amb la nostra ciutat. En aquesta ocasió ens ha semblat oportú parlar de la placeta Lluís Esteva i Cruañas, senzillament perquè enguany és el centenari del seu naixement i en aquest mateix número de la revista hi podem trobar una relació dels diversos actes que hi ha programats per recordar-lo.

A la placa on apareix el nom de la placeta, darrera de *Lluís Esteva* hi figura la glosa *mestre i investigador*. ¿Per què, mestre? Simplement perquè ho fou de Moreira - Fonsagrada (Lugo), on passà 3 anys de la seva vida i on exercí per primera vegada com a mestre d'escola. De 1934 a 1949 fou el titular de l'escola de Begur, quinze anys solament interromputs per la Guerra Civil i la depuració posterior. El 49 obtingué la plaça per

l'escola de Sant Feliu i hi restà fins el 67, en què es jubilà voluntàriament als 61 anys, aprofitant una curta llei que permetia fer-ho a partir dels seixanta anys i amb trenta-cinc de servei. Durant l'exercici del magisteri -tot aplicant les metodologies de l'Escola Nova-, va fomentar l'amor per la natura i la seva observació, a més del coneixement de la història local, l'hàbit de lectura, el gust per la feina ben feta i el desenvolupament integral de la persona.

¿Per què, investigador? Perquè fou un estudiós local, autodidacte, exigent, compromès amb la defensa del patrimoni, que alhora era molt feliç amb les seves troballes i amb els seus estudis, que de fet es van convertir en el seu entreteniment i van donar ple sentit a la seva jubilació. Va excavar i restaurar els dòlmens i menhirs de Romanyà de la Selva, col·laborà en la restauració del monestir de Sant Feliu i de l'església preromànica de

Bell-lloc, i féu estudis sobre la participació de guixolencs a la batalla de Lepant i sobre Antoni Ferrer (gran Canceller de Milà), entre altres.

El gener de 1986 -moment en què complia els vuitanta anys, ja jubilat de la direcció de l'arxiu i del museu-, la ciutat li va retre un emotiu homenatge que consistí en un acte acadèmic, el lliurament d'una medalla record, el descobriment d'una placa donant el seu nom a la placeta de darrere el monestir i un dinar de germanor. Segons manifestà en diverses ocasions el que més il·lusió li va fer fou el fet de lligar el seu nom a un espai urbà, en aquell moment no era ni una plaça, però que ell estimava especialment perquè sempre va defensar la construcció d'un camí de ronda a l'entorn del monestir, l'inici del qual calia situar en aquell lloc.

NOTÍCIES

DE L'ARXIU

Convocatòria de la IV Beca d'Investigació Lluís Esteva

L'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, per mitjà de l'Arxiu Municipal, continua promovent la recerca de la realitat històrica de la ciutat i del seu entorn. Per aquesta raó, es convoca la IV Beca d'Investigació Lluís Esteva. Es tracta, doncs, de mantenir la preocupació per la recerca que havia tingut l'antic arxiver de Sant Feliu, Lluís Esteva i Cruañas (Sant Feliu de Guíxols 1906 - 1994), i fer-ne memòria. Especialment aquest any, que celebrem el centenari del seu naixement.

Podreu trobar les bases a l'Arxiu Municipal, a la pàgina web de l'Ajuntament, a la biblioteca pública, al servei d'educació, al Museu d'Història, etc.

El termini de presentació dels projectes és el dia 30 de setembre de 2006

Marxa pels camins de l'exili

El dia 1 d'abril, com a cloenda de les Sisenes Jornades sobre el Franquisme organitzades pel Grup de Recerca de l'Època Franquista (GREF), va tenir lloc una sortida o marxa per llocs significatius de l'exili català. Érem cap a setanta persones.

Primer visitarem per grups la Maternitat d'Elna, guiats pel propi alcalde de la població, Nicolás García, i per Sergi Barba -president de l'associació Fills i Filles de Republicans de l'Èxode Espanyol (FFREE), que, precisament, hi va néixer, a la Maternitat d'Elna-. Ell ha dit: "A la maternitat d'Elna, la mare em va donar la vida i l'Elisabeth Ei-

Al cementiri dels espanyols d'Argelers, hi dipositarem un ram de flors. I en Pere Roig recità una poesia de l'exili (Fot. Elena Esteva).

denbenz, la confiança en el gènere humà". L'acolliment va ser meravellós i atent i les explicacions, minucioses. D'altra banda, la història que es respira dins de l'edifici ens ajudà a comprendre més el drama de l'exili i la generositat d'algunes persones, com Elisabeth Eidenbenz, que feren tot el possible per suavitzar les dures condicions en què havien de donar a llum les mares durant els primers anys del desterrament republicà.

Després de dinar, ens vam desplaçar fins a Argelers, i ens vam aturar al *cementiri dels Espanyols*. Hi dipositarem un ram de flors i en Pere Roig hi va llegir una sentida poesia -un cant- de l'exili.

A la platja d'Argelers hi ha el monòlit de la Retirada. Allí, l'Esther Plaza, membre del GREF, va llegir una fragment de la "Ciutat de la derrota" (de *Crist de 200.000 braços*), de l'escriptor refugiat al camp d'Argelers Agustí Bartra, que fa referència a la duresa del camp en la sorra d'aquella platja tan llarga i freda.

A Cotlliure es va visitar la tomba del poeta Antonio Machado (Sevilla 1875 - Cotlliure 1939), on també dipositarem un ram de flors.

L'horari no va permetre de visitar el castell i fort de la població que l'any 1939 havia esdevingut centre de detenció dels refugiats considerats perillosos, on va restar tancat un temps el guixolenc Pere Pujol i Jordana.

GREF

Recordant Jordi Verrié

El dijous 11 de maig a les 19.30 va tenir lloc a l'Arxiu Municipal la xerrada "Recordant Jordi Verrié", que va ser realitzada per la pedagoga Isabel Padrés. L'acte es va convocar per evocar la polifacètica personalitat de Jordi Verrié (Barcelona 1923 - Santa Cristina d'Aro 2001) i les seves valuoses aportacions en camps molt diversos. Isabel Padrés, bona coneixedora de la seva tasca, va saber transmetre l'entusiasme i l'interès de Jordi Verrié per temes com la pedagogia o el patrimoni cultural de Catalunya, als quals es va dedicar de manera autodidacta. Jordi Verrié havia estudiat Dret a la Universitat de Barcelona fins el 1948, any en què va començar a treballar com a editor de la *Revista de S'Agaró*. Després d'una estada a Austràlia, on s'havia establert una branca de la família al final del segle XIX, va tornar a treballar a S'Agaró i es va casar amb Rosa M. Gallart l'any 1957. El matrimoni es va instal·lar a Sant Feliu de Guíxols. Posteriorment, es va dedicar a l'organització de fires comercials a Barcelona i, paral·lelament, va col·laborar en l'edició de diverses guies de Catalunya i en projectes editorials com *Catalunya Visió*, dirigit per Oriol Vergés i que prenia com a base la fotografia.

La seva experiència en el món editorial i la seva estimació per Catalunya el van inspirar com a fotògraf, de manera que les seves imatges reflecteixen tota la transformació de la Costa Brava, no només des del punt de vista paisatgístic sinó també des de l'humà. Tal com espontàniament també van explicar durant l'acte el seu germà Frederic-Pau i el seu amic Josep Vicente, Jordi

Verrié tenia una gran sensibilitat per a la captació de l'instant. Per aquest motiu, la seva obra fotogràfica és d'una qualitat excepcional tant pel que fa a contingut com també per la tècnica.

Paral·lelament a les seves activitats professionals, es va dedicar a l'estudi de la història de la pedagogia catalana. L'any 1981 va publicar el llibre *Continuïtat pedagògica durant els segles XVIII i XIX* a Edicions El Mall, de Sant Feliu de Llobregat. Es va dedicar a col·leccionar material molt divers a l'entorn de l'eix de la pedagogia i les lectures per als infants, però no només es va limitar a aplegar objectes sinó que va procurar posar-los a disposició dels ensenyants i també difondre'ls al gran públic per mitjà d'exposicions. Jordi Verrié era conscient de la importància de l'educació per a la societat catalana i del gran retrocés que havia suposat el parèntesi de la dictadura per a la reforma pedagògica catalana, que als anys trenta havia viscut un moment molt àlgid.

L'acte celebrat a l'arxiu va servir també per a difondre el material del llegat Jordi Verrié - Rosa M. Gallart, donat a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols i que abasta el material següent:

Biblioteca. 1.096 registres corresponents a llibres i publicacions diverses de temàtica local i història en general, que han estat integrats a la Biblioteca Auxiliar de l'Arxiu Municipal

Fons fotogràfic. S'estima que hi pot haver unes 15.000 fotografies. Principalment negatius i diapositives en color en format de 35 mm i 6 x 6 cm. Positius en paper en diferents formats: postal, 6 x 9,9 x 12,9 x 14, 12 x 17 i 18 x 24 cm. El conjunt comprèn fotografies personals, organitzades en àlbums per anys amb una cronologia que abasta des de 1925 a 1965 i capses de diapositives, que corresponen als anys 1970 i 1980. Les fotografies d'aquesta secció mostren principalment la seva vida familiar, el seu cercle d'amistats i els viatges. També formen part del seu fons les fotografies que va produir com a fotògraf per publicar en revistes, guies i per a la seva edició com a postals. En aquesta secció hi ha principalment paisatges, sobretot de Sant Feliu de Guíxols i de la Costa Brava, però també d'arreu de Catalunya. A part, va reunir una important col·lecció de fotografies, sobretot en format de postals. Destaquen especialment les editades per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i les fotografies d'escoles de Barcelona dels anys trenta fetes per J. Ribes Llopis.

M. Àngels Suquet Fontana
Arxiu Municipal

El 21 d'abril es va presentar el llibre *Sants Boada i Calsada*

En l'acte de presentació, hi van intervenir: Joan Josep González, president de la Fundació Roca i Galès; Antoni Gavallda, professor de la Universitat Rovira i Virgili i director de la

D'esquerra a dreta, Antoni Gavallda, Joan Josep González, Miquel Lobato, Joan Busquets i Angel Jiménez (Fot: Pere Carreras).

col·lecció Cooperativistes Catalans; mossèn Joan Busquets, historiador i teòleg; i l'autor, Angel Jiménez. L'alcalde va obrir-ne i tancar-ne la presentació. Sovint la gent es pregunta: "¿qui era mossèn Santos?"; (tothom a Sant Feliu el coneixia per aquest nom). Els més grans el relacionen amb el nom d'una cooperativa que existí fins a final dels anys vuitanta del passat segle. Fins i tot moltes persones grans saben que morí durant la revolució del 36. I gairebé tothom el relaciona amb el grup d'habitatsges que porta el nom de Santos Boada.

L'objectiu de la publicació d'aquest llibre és, doncs, donar resposta a la pregunta de molts guixolencs, de donar a conèixer breument l'obra social d'aquell mossèn de Sant Feliu de Guíxols.

Encara que mossèn Sants va estudiar al Seminari de Barcelona, la seva família era ganxona. El pare provenia de l'horta del Molí d'en Blanch. I era cosí d'en Manel de l'Horta (Manel Sala i Boada) -qui, precisament, va morir el mes de maig del mateix 1936-, autor de les famoses i divertides *Ganxoneries*, publicades per Viader el 1925 i el 1930.

Sants Boada va ser, doncs, un guixolenc que es va proposar resoldre, a la seva manera, la qüestió social -el problema dels altres, dels menys afavorits: els obrers, els joves, la dona, els infants, etc.-. Quan va comprar l'horta d'en Donatiu -de manera que es va passar a anomenar l'horta de Mossèn Santos, és a dir, l'indret del qual ara en diuen la Corxera-, hi va fundar l'Ateneu Deportiu, el primer equip de futbol de la ciutat reconegut oficialment. I es preocupà per la formació de la dona, per la previsió i seguretat socials dels treballadors, per l'estalvi i la compra de queviures, etc.

I aquest prevere feia tot això des d'una nova formulació de la fe cristiana que intentava conjuminar catolicisme, democràcia i socialisme, cosa insòlita en aquell temps; tant, que ni els propis catòlics ni alguns religiosos no ho van entendre.

Per tant, el que va fer aquest guixolenc, val la pena recordar-ho, i que ho coneixen les noves generacions. Es mereix, sens dubte, un record col·lectiu i un reconeixement per la seva activitat en pro dels ciutadans de Sant Feliu amb menys capacitat de defensa.

Era valent, tossut, humà. La millor teoria són els fets i una persona és allò que fa.

En aquest sentit i, per les mateixes raons, també el llibre recorda que, al tombant del segle XX, hi havia altres guixolencs que tenien la mateixa actitud, d'obertura a les necessitats dels altres conciutadans, però des d'una òptica ben diferent. I crearen escoles, mútues, sin-

dicats, cooperatives, setmanaris, etc. És notable la generositat de l'Enric Heriz i dels seus germans, l'obra de Rafael Piñol, Narcís Duran, Dimes Bussot, etc. Alguns, com Salvador Albert, ho feren des del difícil terreny de la política. Altres, des d'un pensament laic -anarquista o republicà-. Tanmateix, defensaren els mateixos valors i gastaren la seva vida en bé dels seus ciutadans més necessitats, sense esperar-ne res a canvi, cap recompensa.

Tots ells, com mossèn Santos, creien que una altra societat era possible: més justa i igualitària. Uns i altres tenien en comú aquesta sensibilitat especial envers els ciutadans més pobres; i uns i altres pensaven que la realitat, la ciutadania ganxona, podia ser diferent.

L'any 2005 es va complir el centenari de l'inici de l'activitat social de Sants Boada i Calsada a la ciutat de Sant Feliu de Guíxols. I, enguany, s'escau el setantè aniversari de la seva mort violenta, víctima de la repressió republicana. És, doncs, un bon moment per a fer memòria de la seva vida i, sobretot, de la seva obra social.

Ressenya del llibre *Visions. Castell-Platja d'Aro i S'Agaró*

Aquest llibre que es va presentar per Sant Jordi és el fruit d'una volguda consciència, per part del servei d'arxiu i de la regidoria de Cultura de l'Ajuntament, de contribuir a la difusió de la història de la població. L'autor és Xavier Conchillo i Roca, arxiver municipal.

Amb aquest objectiu, des de l'Àrea de Cultura es va acceptar de participar en la coedició juntament amb l'editorial La Trona d'un volum dedicat a Castell-Platja d'Aro i S'Agaró dins la col·lecció *Visions*. Responent als paràmetres comuns que segueix la col·lecció, aquest llibre mostra l'evolució del nostre municipi a través de les descripcions que del mateix han fet les persones que o bé hi han viscut o bé hi han estat viatgeres o turistes i que n'han descrit el paisatge, els carrers, les places, els ciutadans, les feines...

El llibre consta de dues parts:

- Una part d'introducció històrica del municipi que abraça des de la prehistòria fins a l'actualitat, i que, tenint present el cosmopolitisme de la vila i el seu marcat destí turístic, s'ofereix en català, castellà, anglès, francès i alemany.
- i tot seguit, el cos del llibre: les 52 descripcions i les 60 imatges.

Hi ha descripcions del segle IX, XI, XII, XIV, XVII, XVIII, XIX i de cada dècada del segle XX i XXI, d'historiadors com Pella i Forgas, Eduardo González Hurtebise, Joaquim Botet i Sisó, l'arquitecte Rafael Masó, la geògrafa Yvette Barbaza, de literats com Josep Pla, Josep M. de Sagarra, Gaziol, etc. Així mateix, per fer que la lectura sigui més fluïda i agradable, s'acompanyen les descripcions amb una seixantena de fotografies de diferents racons del nostre terme tirades des de finals del 1800 fins al mateix 2005. Aquestes imatges procuren il·lustrar el contingut de les descripcions que acompanyen.

En aquest municipi, la trajectòria històrica la marca l'evolució dels tres nuclis. D'aquesta manera a nivell textual, de les descripcions, podem resseguir cronològicament com ha evolucionat la vila en nombre d'habitants, en infraestructures, i sobretot econòmicament (nodrint-se d'una economia eminentment agrícola fins a una economia eminentment basada en el turisme, en el sector serveis) i a nivell visual podem apreciar bàsicament com ha afectat aquest creixement econòmic, demogràfic i social la fesomia dels tres nuclis -és a dir, com l'ha alterat urbanísticament-.

El llibre en qüestió consta d'unes cent pàgines de gran format (30,5 x 24,5) i neix amb la voluntat d'esdevenir llibre de regal, de luxe, amb coberta de tapa dura folrada amb paper estucat, plastificada i enquadernació rústica.

Recepta als estudiants. Poesia de Mn. Cinto. (AM-SFG: Fons Josep Ferrer i Tharrats).

DARRERES DONACIONS

A L'ARXIU

Xavier Agramont / Glòria Barquet

Documentació diversa, digitalitzada, del pintor Paulí Agramont Parera. (Carta a Jaume Provencal, 1940, entre altres articles).

21.03.2006, Lolita Loubat

Contrapunt: butlletins d'informació sardanista preparats per l'Agrupació d'Amics de la Sardana. Són els guions mecanografiats de Ràdio Joventut de Sant Feliu de Guíxols, escrits en castellà (llevat del primer, en català, de prova). Del 28.12.1963 al 20.06.1964.

10.04.2006, Josep Ferrer Tharrats

Cartell de l'estomacal Bonet (Domingo). 48X22,5 cm.

Lecturas, núm. 110, juliol 1930. "Mosén Jacinto Verdaguier" (poesia autògrafa). *Homenatge a mossèn Jacint Verdaguier en el 75 aniversari de la seva mort (1902-1977)*. Ripoll, 1977.

Homenatge dels "Amics dels Goigs" a Mn. Jacint Verdaguier remembrant el primer centenari del seu naixement. Barcelona, 1946.

Dues cançons nadalenques: "Cançó dels pastors" i "Pastors i Reis", lletra de Mn. Jacint Verdaguier. Música del mestre Josep M. Terrides.

Recepta als estudiants. Primera poesia que Mn. Cinto donà a imprimir a la tipografia vigatana de Ll. Barjau. 1864. Vic, 1945. *Goigs en lloança de Nostra Senyora de Montserrat*. Barcelona, maig de 1947. *Les tres tarongetes*. *Les tres paraules*, de Jacint Verdaguier. Vic, 1948.

18.05.2006, Montserrat Ortiz

Còpia fotogràfica de la porta de l'ajuntament i dels fusters que la van fer: Víctor Ortiz i Ferran Oliveras. 1960 ca. Record de la benedicció de la campana de l'església Lluïsa, Rosa i Salvadora (1949).

19.05.2006, Joan Romeu Moratonas
Escola de S'Agaró. Pensionat de primer ordre (1935).

24.05.2006, Ralf Kosidlo (per mitjà de l'Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro)
Un talonari de rebuts de la Sociedad Española de Naufragos

Cessions en dipòsit:

07.04.2006, Enric Mateu Bordàs

Cessió en dipòsit a l'arxiu i al museu de diversa documentació de l'arquitecte Joan Bordàs i Salellas.

6 opuscles sobre defensa passiva (1936).
2 targetes de classificació pel servei militar (Hospital de Catalunya, 1936).
1 llibre *Oftalmologia*. 1911-1912 (ref. AU 1012 TT 1206 E 10).

Aquarel·les de JBS;

Dan, Paloma i Mixu als banys

Dan, Paloma i Mixu al camp

Dan, Paloma i Mixu al càmping

Carpeta gran;

13 teles a l'oli, diverses mides i temes de JBS.

3 aquarel·les de Berga i Boix (tríptic).

10 dibuixos de Berga i Boada (temes animals; ocells, gossos).

1 dibuix i plànol projectes mercat de Sant Feliu de Guíxols, de JBS.

Molts dibuixos i aquarel·les de JBS de qualitat desigual i temes diversos de difícil classificació.

2 fotos d'escultures, dedicades a J. Berga per

Joseph Clarà.

París 1902.

JBS001 Documents personals JBS :

1907 Escuela Superior de Arquitectura. Curso de 1906 a 1907.

1907 1.01.1907. Diploma Segon del Centre Catalanista de Sant Andreu de Palomar.

1911 Lletra datada 26.01.1911, de la Secretaria de la Junta para Ampliación de Estudios e Investigaciones Científicas.

Passaport militar (10.02.1911).

Tessera personale di libero ingresso.

Ferrovie dello Stato. Tessera per l'uso.

Tessera. "Si permette al Sig. Juan Bordàs..."

1912 Comunicació (Madrid 20.01.1912) de pròrroga de la pensió.

4.11.1912. Diputació Prov. Girona; nomenament professor director de l'Escola d'Arts i Oficis de Sant Feliu de Guíxols.

1913 28.01.1913. Certificat de l'Escola Superior de Arquitectura de Barcelona.

01.03.1913. Comunicació amb capçalera

"Alcaldía Constitucional de San Feliu de Guíxols. Negociado de Gobernación".

1918 *Título de arquitecto.*

1920 07.09.1920. Invitació amb segell de l'Ayuntamiento Constitucional. Sn. Feliu de Guíxols.

Tots els documents referits dins els anys

1924/1926/1928/1933/1934/1935/1937

1960 Sobre amb comunicació Ajuntament

St. Feliu de Guíxols agraint donació de JBS.

JBS002 Fotografies JBS:

19?? A St. Feliu de Guíxols, 2 fotos de les 4.

1912? 1 foto 22x17,5 virada sèpia.

1934 només 1 foto 12x18 virada sèpia.

1934 1 foto virada sèpia 18x24 (barques).

Sobre amb 22 fotos de JBS (èpoques i temes diversos).

Sobre amb 24 fotos de JBS (èpoques i temes diversos).

JBS003 Classificació fulls del diari de JBS.

Vegeu també JBS004:

0020 Llistat manuscrit de JBS: "Jornades d'Itàlia. Índex".

0021 a 0054; A St. Feliu de Guíxols, 0021 a 0043.

0055 a 0056 A St. Feliu de Guíxols, 0044 a 0056.

JBS004 Dibuixos i narrativa. Complement de JBS003:

A St. Feliu de Guíxols tots els documents classificats; 19??/1907/1908/1912

12.05.2006, Pere Pujol Passarrius

"Constitucions de la Germandat que han format los del ofici de taper", 3.12.1802.

"Establiment fet pel procurador de l'abat i monestir de la vila de Sant Feliu a Sebastià Pujol d'un sòl de terra per a fer una casa al territori anomenat Monticalvari", 23.05.1784.

"Nota dels preus de les hortes de Sant Feliu de 1818".

Dues cartes (una del 1820, i l'altra sense data) relacionades amb una disputa sobre camins, al terme de Sant Amanç i Bujonis.

Carta de Benet Surís a Josep Pujol. Demana que no li impedeixi el pas pel camí de la possessió que té a Bujonis (27.06.1820).

Venda d'una peça de terra al territori de Candell (26.07.1707).

Venda feta per Narcís Vidal d'una peça de terra de Bujonis (2-03.1789).

Conveni i pacte dels hereus del difunt Sebastià Pujol (7.08.1806).

Definició feta per Eudal Pujol a favor del seu germà Josep (2.01.1814).

Lluïció i extinció d'un censal que Caterina Soler, viuda de Joan Soler, pescador, tenia de Josep Pujol (28.02.1811).

La cirurgia hospitalària a Sant Feliu de Guíxols (1921-24)

GERARD BUSSOT I LIÑÓN

A mitjan mes de juliol de l'any 1921, l'alcalde de la població, Guillem Tell i Guri, i l'administrador de l'hospital municipal, Salvador Roca, varen rebre una proposta per part de Joan Vendrell i Ribas i Josep Cañellas i Nicolau, president i secretari respectivament de la Sociedad Obrera de Socorros Mutuos La Previsión Guixolense. Amb aquesta iniciativa es suggeria la possibilitat que els afiliats de l'entitat que necessitessin ser intervinguts quirúrgicament poguessin ser operats i assistits mèdicament durant la seva convalescència a l'hospital guixolenc.

El doctor Miquel Sánchez Llistosella després d'acabar una operació al quiròfan. Autor desconegut. Fons: Sònia Balcells.

Aquesta proposta anava avalada per un estudi mèdic preliminar realitzat pel metge cirurgià gironí Miquel Sánchez i Llistosella, que comptava amb forts lligams familiars a la nostra ciutat, en estar casat amb Rosa Batet i Vidal, filla de l'important industrial surer Josep Batet i Camps.

Malgrat que Sant Feliu de Guíxols disposava en aquella època d'un servei mèdic més o menys efectiu per a una població de poc més de nou mil habitants, la medicina curativa dels seus ciutadans passava bàsicament per les visites domiciliàries que realitzaven diàriament els metges de la població, i per les consegüents cures d'urgència fetes a l'hospital municipal -o les d'atenció primària, si n'era el cas, a les farmàcies locals-.

D'aquests fets en són mostra les continuades notícies que es donen a les publicacions locals de l'època. Per la premsa, doncs, sabem que metges com Vicenç de Pau i Corominas, Joaquim Falgueras (pare), Santiago Nadal, Joan Prim o Robert Viladesau, entre d'altres, es veien en la necessitat, no tan sols d'aplicar remeis curatius als pacients, sinó de donar-los un suport moral al més humanitzat possible que, en aquella època d'evidents mancances curatives, confortava gairebé tant com els medicaments que receptaven. I és que el metge d'antany, pel seu tarannà domiciliari molt proper al pacient, esdevenia una part important de l'entorn del malalt.

Amb l'interès, doncs, que la ciutadania tingués garantida una protecció mèdica eficaç, s'engegaren a Sant Feliu una sèrie d'agrupacions locals per tal de vetllar per aquests interessos, com ho serien La Igualdad Femenina Guixolense (1905), germandat de socors entre dones -més tard, a la dècada dels anys vint, coneguda com La Guixolense-, o el Montepío Guixolense (1908), societat de socors sobre malalties i de previsió en cas de decés.

• L'HOSPITAL MUNICIPAL ESDEVÉ CENTRE QUIRÚRGIC HOSPITALARI

La junta de l'hospital municipal va veure amb molt bons ulls que a Sant Feliu es poguessin realitzar operacions quirúrgiques que beneficiessin directament els seus ciutadans. Per això, en acta de 19 de juliol de 1921, es va acordar de donar tot el seu suport a la proposta feta per la Sociedad Obrera de Socorros Mutuos La Previsión Guixolense, amb el benentès que les despeses ordinàries de la infraestructura hospitalària anirien a càrrec d'aquella mutualitat.

De fet, la proposta que havia realitzat el metge Miquel Sánchez per a La Previsión Guixolense esdevenia gairebé altruista, en oferir des d'un principi un equip mèdic format pels metges de quiròfan Josep Sánchez i Llistosella -el seu germà-, especialista en otorinolaringologia, i el doctor Fontana, reputat oculista gironí, amb uns honoraris molt assequibles per als associats d'aquella entitat. Aquest fet seria determinant perquè la societat obrera pogués acceptar el pressupost que la junta de l'hospital municipal va establir de 2,50 pessetes diàries per convalescència del pacient.

Malgrat reconèixer que aquella quantitat era poc retributiva per als interessos de l'hospital, la junta va considerar que el benefici mèdic que podia comportar per al veïnat guixolenc l'obligava a donar les màximes facilitats per tal que no es malaguanyés aquella interessant proposta. A tot això, però, hi va incloure uns condicionants indispensables per al bon funcionament d'aquell hospital, en requerir a La Previsión Guixolense que durant les intervencions quirúrgiques hi assistís, com a auxiliar del doctor Sánchez, el metge titular de l'hospital municipal Vicenç de Pau i Corominas i Muxach.

Immediatament s'acordà que les persones intervingudes d'aquella societat ocuparien una part de les sales de la segona planta de l'edifici¹. D'aquesta

1. Les sales que es destinaren per a convalescència de les persones intervingudes quirúrgicament foren una part de les dues estances destinades per a tuberculosos i construïdes a les darreries de l'any 1913, gràcies a la disposició testamentària que havia fet abans de morir Emília Llagustera i Suris, i que fou executada pels hereus de confiança d'aquella benefactora guixolencina.

manera, la quantitat estipulada de 2,50 pessetes per pacient i dia incloïa la part proporcional del lloguer de la sala d'operacions de l'hospital, el material quirúrgic -amb l'excepció de les cures de farmàcia del període postoperatori-, l'estada de convalescència, la manutenció i la neteja. Quedava exclòs d'aquell import el que feia referència a l'atenció personalitzada de l'infermer del centre i també, si era el cas, el servei de vetlla.

Malgrat que en el llibre d'actes de la junta de l'hospital d'aquells anys no es concreta l'inici de l'activitat quirúrgica del doctor Sánchez amb pacients de l'entitat La Previsión Guixolense, la premsa de l'època es va fer ampli ressò de la notícia quan el 31 de gener de 1922 va ser operat amb èxit el soci Eudald Gasch². Darrere d'aquesta primera intervenció en vindrien moltes més, gràcies a l'interès d'aquell metge, de la germandat local i de la junta de l'hospital. Tot i així, en acabar l'annualitat pactada inicialment per les dues entitats, es va haver de tornar a negociar l'acord hospitalari durant el mesos de febrer i abril de 1923.

• AUGMENT DE LES TARIFES HOSPITALÀRIES I CONFLICTES AMB L'INFERMER DE L'HOSPITAL

Ràpidament, la junta de l'hospital va fer saber que, malgrat reconèixer els beneficis que havia comportat als socis de l'entitat local -majoritàriament obrers de la classe treballadora- el fet de poder-se intervenir quirúrgicament a les dependències de l'hospital

municipal, no podia mantenir el preu de 2,50 pessetes diàries per pacient convalescent, en haver-se comprovat que no es cobrien les despeses mínimes hospitalàries. Per això proposà que se satisfessin un total de 4 pessetes per estança i dia, a fi de poder procurar pels interessos generals de l'hospital.

Aquest fet, no cal dir-ho, provocà un gran enrenou entre els membres de la junta de La Previsión Guixolense i els seus afiliats. Així, a començament del mes

De dalt a baix:

Sala intervencions quirúrgiques de l'Hospital Municipal. Autor desconegut. Fons: AMSFG.

Sala de convalescència de l'Hospital Municipal. Autor desconegut. Fons: AMSFG.

Intervenció quirúrgica realitzada per l'equip del doctor Miquel Sánchez. Autor desconegut. Fons: Sònia Balcells.

². AMSFG. Secció hemeroteca. Setmanari *Palmàrium*, 4-2-1922.

La família Sánchez-Batet: el doctor Miquel Sánchez, la seva filla Rosa, i la seva esposa Rosa Batet Vidal. Autor: Manetes. Fons: Sònia Balcells.

d'abril d'aquell any, se celebrà una reunió general extraordinària dels socis de l'entitat al teatre Vidal, per tal de debatre la qüestió. L'augment del cost de les operacions quirúrgiques i la posterior convalescència fou, inicialment, mal acollit pels membres de la societat obrera. Tanmateix, l'argumentació que va esgrimir la comissió especial de la germandat en el sentit que tant el doctor Miquel Sánchez com el seu equip mèdic arribarien a un acord consensuat sobre els honoraris professionals, va fer decantar la balança per tal que s'acceptés, finalment, l'augment demanat per l'hospital municipal³.

Malauradament, l'acord de l'augment de les despeses hospitalàries va provocar immediatament que l'infermer titular de l'hospital, Rossend Arabía, dirigís un escrit a l'administrador de la junta de l'hospital, amb què es queixava de la poca retribució que li oferia La Previsión Guixolense en les operacions que realitzava el doctor Sánchez. Fins i tot, i a manera de pressió econòmica cap a la junta i aquella entitat local, arribà a abandonar deliberadament el seu lloc de treball per tal de no haver de tenir cura dels pacients intervinguts a l'hospital.

Davant aquesta situació, l'administrador municipal i l'alcalde, Guillem Tell i Guri, varen amonestar enèrgicament l'infermer, advertint-lo que *"...en lo sucesivo no se meta en asuntos que no son de su incumbencia, ateniéndose únicamente al cumplimiento de sus funciones concretas"*. Això va motivar que la germandat local prescindís des d'aleshores dels seus serveis d'infermeria, i contractà el practicant Miquel Bosch per fer les tasques de suport hospitalari dels socis intervinguts.

• REITERATS AGRAÏMENTS DE LA PREVISIÓN GUIXOLENSE AL DOCTOR MIQUEL SÁNCHEZ

És ben notori, a jutjar per la premsa de l'època, que les intervencions quirúrgiques que va practicar l'equip mèdic del doctor Miquel Sánchez Llistosella varen ésser tot un èxit. Així ho demostren les continuades cartes d'agraïment dels seus pacients, que es varen publicar per al coneixement general de la ciutadania. "No creiem necessari repetir la seguretat i encert de l'esmentat Dr. Sánchez i les seves solícites atencions amb els que opera, tota volta que ja de tots és conegut el seu delicat i encertat treball, en les anteriors operacions fetes als altres socis d'aquesta Germandat, totes amb resultats satisfactoris", publicaven al setmanari *Palmàrium* els darrers pacients intervinguts l'estiu de 1923, Feliu Torroella, Josep Cros, àlies "Mapa", Pere España, Josep Bofill, Narcís Basart i Joan Pagès.

No serien ni els primers ni els darrers agraïments i, de la mateixa manera que no es concreta la data d'inici de les intervencions quirúrgiques en el llibre d'actes de la junta de l'hospital municipal, tampoc no s'hi diu res sobre la seva finalització. Tot i així, per la premsa local sabem que, com a mínim, aquestes operacions durarien fins el mes d'octubre de l'any 1924, amb uns resultats hospitalaris francament satisfactoris.

Desconexem, per tant, la data de la seva finalització i els seus veritables motius, si aquests foren de caràcter econòmic, de reorganització mèdica, o estrictament de dedicació professional per part dels seus cirurgians. Dissortadament, tampoc no disposem de les actes de la societat local La Previsión Guixolense, que ens haurien -tal vegada- aclarit les raons que motivaren la seva suspensió.

El cert és que aquestes intervencions quirúrgiques practicades al nostre hospital municipal beneficiaren molts guixolencs, que d'aquesta manera pogueren resoldre els seus problemes de salut sense desplaçar-se fora de la població. D'altra banda, també motivà que d'altres professionals de la medicina obrissin serveis mèdics de caràcter privat, com va ser el cas dels doctors Serraller i Capderà, cirurgians dentistes de la ciutat comtal, que establiren la seva clínica a les dependències de l'hotel Marina i que, durant els diumenges i dilluns dels anys 1925-26, realitzaren nombroses intervencions quirúrgiques bucalcs que fins aleshores no es podien fer a Sant Feliu.

Sens dubte aquell curt període d'anys va esdevenir una fita important per a la medicina a Sant Feliu. Fins i tot l'acord de serveis mínims a què arribaren les farmàcies locals (Carrera, Ruscalleda, Dalmau i Rodas) a començament de l'any 1919, després de moltes negociacions, beneficiaria extraordinàriament el conjunt de la població. Es passava a disposar d'una farmàcia d'urgències durant el descans dominical⁴ -tarda i vespres dels diumenges i dies festius-, i fora de l'horari habitual establert entre les vuit del matí i les deu de la nit. Això sí, amb l'increment d'una pesseta afegida al preu de cost dels medicaments sol·licitats.

GERARD BUSSOT
Investigador

3. La primera proposta presentada oficialment per La Previsión Guixolense va ser la d'oferir un màxim de 3,50 pessetes per despeses d'operació i dia de convalescència; una proposició que no va ser acceptada per la junta de l'hospital municipal en considerar que el preu de 4 pessetes era més que ajustat i pràcticament insuficient per les despeses que generava aquest servei. (Llibre d'actes de l'hospital municipal, 4 de maig de 1923).

4. AMSFG. Secció hemeroteca. Setmanari *Ciutat Nova*, 25-1-1919.

Fons consultats: AMSFG. Llibres d'actes de l'Hospital. Capsa 11, núm. 2 (1897-1931). Secció d'hemeroteca local. Setmanaris *Palmàrium* i *Ciutat Nova*.

Josep Almar i Pujol. Maquetes per recordar

ÀNGEL JIMÉNEZ

"Maquetes per recordar" és el títol amb què l'espai televisiu Thalassa encapçalava la presentació de l'obra del mestre artesà guixolenc Josep Almar. I el suplement dominical del Diari de Girona ens el mostrava com a exponent de "l'artesanía total". L'Almar, doncs, és notícia. Segurament que el lector guixolenc ja sap de qui parlem. Ignorem, però, quants coneixen bé la seva tasca. També és possible que altres lectors de L'ARJAU, que viuen més enllà dels termes del poble, desconeguin l'autor i l'obra. I la pregunta que ens fem és: ¿com vetlla la ciutat per la difusió i conservació d'un ric patrimoni particular que en forma part?

Josep Almar contempla una part de la seva obra (Fot. Bergantí).

Josep Almar i Pujol (Sant Feliu de Guíxols 1949) és un guixolenc que amb les seves mans va construir un petit i alhora immens món de patrimoni artesanal, per a la conservació i difusió del qual ha de vetllar la ciutat. No és fàcil de fer-ne una presentació, des de les breus pàgines d'aquesta revista. Per això convi-

dem els interessats a acostar-s'hi, i veure de prop el museu taller de Josep Almar a Mascanada.

L'artista, quan escriu, firma amb el sobrenom d'El ratpenat de Mascanada. Això sol ja ens entreobre quelcom de la seva intimitat. És com l'ocell desplemat que contempla l'entrada de la nit, quan el temps crepuscular envaeix el paratge de Mascanada o de les

Josep Almar recupera la memòria històrica amb la destresa de les seves mans

Comes. De mas Canada -on s'havia conreat, en altre temps, cànem- prové el topònim que ha donat nom a un camí, un carrer i a tot un territori o paratge.

Sovint la seva mirada, saturada d'imatges diürnes, hi busca el silenci del capvespre. Des de la finestra oberta del seu cau contempla coses noves, experimenta sensacions insòlites. Els darrers gavians que retornen de Solius, la serenor de la carena de les Comes. Li arriba, potser, la remor de la platja? Bo és que la finestra tancada no li faci de mirall -que no es tanqui en el "seu" món-, i que la deixi oberta per poder captar el món dels altres, de tothom.

En Josep Almar, almenys, així ho reconeix i expressa:

"Just fa poc que la nit ha obert de bat a bat la finestra, la màgia i el seu perfum, la seva llum mancada d'ombres i una llibertat per estrenar-la, per exprimir-la. Estic on sempre he procurat estar, a l'altre costat de la finestra. Respirar la nit i embafar-me dels seus silencis, caminar per un país on no hi ha camins..."

L'historiador Josep Fontana diu que "la història d'un grup humà és la seva memòria col·lectiva i compleix respecte d'ell la mateixa funció que la memòria en un individu: la de donar-li un sentit d'identitat que el fa ésser ell mateix i no un altre".

Doncs bé, la recuperació de la memòria es pot fer enfilant diferents fils, tènues, que en teixeixen la teranyina. En aquest sentit, Josep Almar recupera la memòria amb la destresa de les seves mans i el seu enginy. És "l'artesanía total" de la Pili Turón (*Diari de Girona*) al servei de la memòria. Sense caure en el parany d'una estètica fàcil, tova i nostàlgica, l'Almar vol recrear i donar a conèixer una paisatge humà del passat i, doncs, irrecuperable. El món pescador i mariner de la vida quotidiana de la seva infantesa. La platja plena de vida i moviment, amb pescadors, mariners, mestres d'aixa, camàlics, les grues, la càrrega i descàrrega dels vaixells, el tren, el pràctic, les xarxes, els petromaxs, la familiaritat de les barques més petites i desconegudes: xaiques, llaguts, ormeigs, bossells, àncores... I tot això -que ell encara pot veure amb els ulls de la imaginació quan puja als Guixòls o quan enraona amb el veterà mestre d'aixa Ramon Gay o amb el nansaire Jaume Soler, àlies "Conet"- ho expressa mitjançant la recreació d'objectes o petits artefactes -maquetes-.

L'Almar ho explica així: "La major part del meu treball ha sigut retre -podríem dir-ne- un homenatge a un món petit i senzill, de peu pla i espardenyas de vetes, que en aquest cas són les barques de quan jo era petit".

La creació artesanal, que no es pot avaluar només per criteris comercials, es revela com la paradoxa

A la dreta: Paratge i camí de Mascanada que porta a la casa-museu de Josep Almar. (Fot. Berganti).

A l'altra pàgina: Les mans, les eines, el taller i els objectes ens revelen la personalitat creadora de Josep Almar. (Fot. Berganti).

de la vida cultural local, que tendeix a sobrevalorar el que es produeix molt més enllà dels límits de Mascanada. Les peces de l'Almar no són productes aïllats, sinó que constitueixen un món fruit del metall que ell té a les mans, i que, ben segur, també ell ha enginyat i fet al seu taller. Objectes, eines i taller formen un tot, i revelen la personalitat de Josep Almar.

Però deixarem de banda les paraules, per donar pas a les imatges que ens permeten de conèixer millor la traça i l'habilitat d'aquesta persona enginyosa que és Josep Almar.

ÀNGEL JIMÉNEZ
Arxiu Municipal

Fotògrafs guixolencs. Fèlix Romaní, fotògraf i editor de postals

AGUSTÍ ROLDÓS I SOLER

Fèlix Romaní i Carol va néixer el 29 de setembre de 1901 al carrer Guíxols, núm. 21, de Sant Feliu. Era fill de Ramon Romaní Clos, fuster d'ofici, i de Josepa Carol Reyné. El mes de setembre de 1927 es casava amb Clara Marquès i Carbó, amb qui va tenir una filla, Fina, i vivia al carrer Caymó (Sant Domènec), núm. 55. Durant tota la seva vida treballà de dependent a la cooperativa del carrer de la Rutlla. L'any 1956 marxà a viure a Barcelona a casa de la seva filla, ciutat on va morir el 12 de novembre de 1970, als 69 anys d'edat¹.

A la dreta d'aquestes línies, Motonau Infanta Beatriz, 1928.

A baix, Hotel Prats Terraza.

Les grans afeccions de Romaní foren el futbol, el teatre i la fotografia. Pel que fa al futbol, de jove jugà de porter amb els equips de futbol de l'Ateneu Sportiu (1921) i Guíxols Sport (1923). L'afeció pel teatre el portà a ser un dels fundadors de la companyia guixolenc d'afecionats Foc Nou el mes de febrer de 1935, en la qual feia de traspunt. Als anys cinquanta va col·laborar amb els grups teatrals Esbart Artístic de la Delegación Local de Educación Popular, Grup Escènic del C. E. Montclar i Agrupació Romea, com a director artístic i traspunt, a més d'encarregar-se de

¹. Dades obtingudes dels padrons municipals, llibres parroquials i setmanari Ancora. AMSFG.

De dalt a baix:

Aplec Sant Baldiri 20-5-1941
Félix Romaní.

Carnaval 1936 Concurs vestits
4 pts Teatre Vidal.

Sant Feliu, Carnaval.

nom de l'editor ni el del fotògraf -tot i que sabem que ell en fou l'autor-. Al mateix temps, en aquest cas conjuntament amb el fotògraf Josep Costa, captà imatges destinades a editar-se en dos àlbums i dues sèries de postals de Sant Feliu i S'Agaró, segons un encàrrec de la casa Talleres Gráficos Guilera, de Barcelona. Tampoc hem d'oblidar els reportatges de festes i esdeveniments ciutadans,

les imatges dels quals editava en format de targeta postal (recordem entre d'altres les següents: diverses de les carrosses i del ball de vestits de paper pel carnaval de 1935, el ball de carnaval de 1936 al teatre Novetats, l'arribada de la motonau *Infanta Beatriz* l'any 1928, etc.). Per la Festa Major de 1932 guanyà el primer premi del concurs de fotografia organitzat pel setmanari guixolenc *L'Avi Muné*, segons decisió del jurat format per Pere Rigau Roch, Albert Bosch Vinyas i Enric Bosch Viola, i es van publicar dues de les fotografies guanyadores en el número extraordinari de la Festa Major. Com vaig explicar a l'article dedicat a la casa Manetes, Romaní, altra vegada plegat amb Josep Costa, fou un dels guanyadors del concurs organitzat amb motiu del cobriment de la riera del Monestir l'any 1934. L'any següent, guanyà una menció honorífica en el concurs fotogràfic "Catalunya 1934", organitzat a Barcelona pel *Día Gráfico*² i, l'any 1935, el diari barceloní *La Vanguardia* publicava una fotografia seva d'uns nens -un dels quals era la seva pròpia filla- mossegant uns raïms, amb motiu d'un article que parlava de la collita d'aquesta fruita³.

Finalitzada la guerra civil de 1936, continuà la tasca de retratista, a més de dedicar-se a fer reportatges de casaments i bateigs, alhora que editava alguna postal solta d'algun esdeveniment (com la d'un grup de guixolencs participants a l'aplec de Sant Baldiri, el 20 de maig de 1941). L'any 1951 obtingué un dels premis del I Concurs Internacional de Fotografia de Girona, premi que repetiria l'any següent en el segon concurs. Quan l'any 1951 es fundà l'Institut d'Estudis Guixolencs, Romaní fou elegit vocal de la secció fotogràfica d'aquesta entitat. Posteriorment, quan residia a Barcelona, col·laborà en la fundació i desenvolupament del Casal Guixolenc.

AGUSTÍ ROLDÓS
Investigador

2. Bussot, G. "Félix Romaní: (re) descobrint un fotògraf", dins *L'Arjau*, febrer 2004.
3. *Op. cit.*

Restauració d'un baix relleu de Josep Berga i Boada

SUSANNA IBARS

Darrerament s'han realitzat un seguit d'intervencions de conservació i restauració de peces del fons del Museu d'Història, entre les quals destaquem la que s'ha efectuat -amb motiu de l'exposició sobre l'Escola de Belles Arts de Sant Feliu- a una obra d'un dels principals protagonistes d'aquesta acadèmia: Josep Berga i Boada.

• L'ARTISTA

Josep Berga i Boada (Olot 1872 - Sant Feliu de Guíxols 1923) fou un personatge polifacètic i exemple d'un intel·lectual inquiet vinculat a diverses activitats: artista plàstic (dibuixant, pintor, escultor, grafista), però també literat, prosista, dramaturg, director de seminaris, dissenyador i participant actiu en excavacions arqueològiques. A més a més, fou també impulsor d'importants iniciatives culturals; entre elles, la del Museu de Sant Feliu de Guíxols.

• LA PEÇA

La peça fou localitzada dins un conjunt d'objectes que formen part del fons més antic acumulat als magatzems del museu.

El tema de la peça és important dins la iconografia del personatge surotaper, que es dignifica en ser representat com una figura clàssica, des de la perspectiva modernista dels oficis.

Un altre plafó (solament la representació central) n'és còpia exacta i també forma part del fons del museu.

L'escena representa un taper que està fent taps de suro. El taper obtenia el tap a partir d'un carrac que provenia d'una llesca sortida de la panna de suro. Amb la mà esquerra feia rodar el carrac mentre el desplaçava pel fil tallant del ganivet. El dit gros de la mà dreta estirava la pelura que anava sortint.

DADES BÀSIQUES DE LA PEÇA

Objecte: baixrelleu

Autor: Josep Berga i Boada (1872 - 1923)

Dimensions: 57,5 x 32 x 3,3 cm

Lloc: Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols

Num. de registre: 1540

Data restauració: 2006

Restaurador: Susanna Ibars Garrofé

Abans de la intervenció.
Foto: Susanna Ibars.

L'estat de conservació de la peça era molt deficient. Es trobava totalment esquerdada i amb fractures importants que travessaven tot el suport i deixaven la peça sense consistència. La sort va ser que els fragments es van mantenir units gràcies al teixit intern que se sol posar quan es realitzen aquest tipus de reproduccions.

• EXAMEN ORGANOLÈPTIC I DIAGNÒSTIC

Es tracta d'una reproducció amb motllo d'un original realitzat per Josep Berga i Boada.

El material del suport és sulfat de calci dihidratat, ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$), amb una tela interior de trama oberta i fils gruixuts, possiblement de cànem.

La peça es troba pintada de manera parcial. L'escena principal manté el color del suport mentre que la

La peça fou localitzada dins un conjunt d'objectes que formen part del fons més antic acumulat als magatzems del museu

resta està pintada amb pigments ocres. Les zones de les fulles i relleus del capitells i cornises estaven antigament policromades amb pa d'or sobre un bol de color verd.

L'obra es d'una sola peça. Les esquerdes i fissures anaven de l'anvers al revers del suport i només es mantien unides per la trama de tela interior. Hi havia pèrdues de suport en molts punts, i eren més importats a la vora superior i inferior del costat esquerre de la peça.

A les capes de pintura hi havia un desgast important, sobretot a les zones policromades amb or, que pràcticament s'han perdut, i només en queden petites evidències.

• PROCÉS DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

El procés de conservació ha consistit, abans que cap altra cosa, en la consolidació del suport amb resina acrílica. Aquesta resina s'ha aplicat en diferents proporcions mitjançant impregnació amb pinzell. Primer, en una proporció del 2% per permetre que penetrés a l'interior dels fragments i, després, augmentant-ne progressivament la concentració.

L'adhesió de fragments s'ha realitzat amb resina acrílica termoplàstica. El procés ha estat complicat i llarg, ja que la part posterior de la peça és còncava i els fragments havien quedat flotant a diferents alçades, només subjectats pels fils interiors.

Una vegada consolidats i adherits els fragments, s'ha procedit al reforçament per la part posterior, ja que, a causa del seu gruix, no tenia prou consistència per ell mateix.

La neteja realitzada amb un dissolvent molt volàtil no s'ha pogut portar a terme fins ara i s'han retirat restes de consolidant, d'adhesiu i pols.

Un cop realitzada la neteja, s'han reintegrat les llacunes estructurals amb estuc a nivell. S'ha considerat molt important la reconstrucció volumètrica, donada la importància del tema que representa.

Posteriorment, s'ha protegit amb un vernís i s'ha reintegrat cromàticament de manera discernible amb pigments i vernís totalment reversible.

SUSANNA IBARS
Museu d'Història

**Detalls de la peça
després de la intervenció.
Foto: Susanna Ibars.**

Defensant el patrimoni cultural

JORDI COLOMEDA

Les persones i les institucions vinculades a la cultura i al patrimoni a Sant Feliu, i especialment aquelles personalitats lligades a la història del museu de la ciutat, s'han mostrat, en el devenir del temps, com a grans defensors del patrimoni guixolenc. Podríem trobar-ne molts exemples, però aquí només farem referència a alguns casos que poden ser representatius.

Sortosament l'arc de Sant Benet no va ser enderrocat.
Foto: Ester Llorca.

A la dreta, l'edifici del Club Nàutic causa un fort impacte visual en el conjunt del turó dels Guixols i amaga la cova del Sant.

A baix, integrants de la sortida del programa del museu "Coneguem el nostre patrimoni", fotografiats davant el molí de cal Panarro, que fou enderrocat malgrat ser un element protegit.

Personatges com Joan Bordàs o Lluís Esteve i òrgans col·legiats com la Junta Tècnica del Museu han destacat especialment per defensar el patrimoni cultural comú per tal de preservar-lo i difondre'l.

• JOAN BORDÀS I SALELLAS

Joan Bordàs i Salellas va ser un d'aquests personatges. Es distingeix sobretot com a arquitecte municipal, però també com a professor i director de l'Escola de Belles Arts i responsable del museu de la ciutat¹. Des del seu paper d'arquitecte municipal, de 1913 i fins a 1955, es va distingir per defensar el patrimoni arquitectònic, incorporant sempre que fos possible elements històrics a les reformes i actuacions, i intentant impedir la venda d'elements arquitectònics interessants².

Per posar un exemple, ¿sabíeu que l'arc de Sant Benet del monestir ganxó va estar a punt d'enderrocar-se? Doncs sí, aquesta era la intenció dels polítics pels volts de 1913, quan Joan Bordàs, en aquell moment nomenat ja arquitecte municipal, va haver d'insistir que no podia informar d'una manera favorable a aquella idea. En paraules del mateix Joan Bordàs, publicades anys després: "Se me habló, casi como una exigencia, de informar en el sentido de que debía de ser derribado el Arco de San Benito, porque, según opinión unánime de todos los presentes, aquello no era más que «un empannato que feia molta nosa per a la circulació»". "(...) No consiguiéron de mi tal informe..."³.

Ara ens sembla impensable que es pugui enderrocar l'arc de Sant Benet, però si no fos pel criteri i la integritat de Joan Bordàs probablement ara no en podríem gaudir. Més directament relacionat amb el museu trobem alguns incidents que el mateix Joan Bordàs ens relata en relació amb diferents intents per traslladar objectes del museu en els moments previs i durant la Guerra Civil:

"Llega otro día un camión, y se para ante la puerta, delante de la Iglesia Parroquial. Malos propósitos traían quienes venían en el, a pesar de ser gente fina y de

alta cultura: Pedro Bosch Gimpera y el señor Castillo, ambos catedráticos de la Universidad de Barcelona. Venían a por los objetos que según ellos había depositado el Sr. Melé en nuestro Museo. Estaban organizando dichos señores un museo en Tossa, y allí reclamaban el retorno de todo aquello. Hube de observarles, que el Sr. Melé no nos hizo un depósito, sino una donación. Permítanme Uds. -les dije- que, antes de subir, me llegue hasta dar cuenta al Sr. Alcalde de sus intenciones.

»Voy en busca del Sr. Don Ramón Bonet, el cual dejó al instante sus ocupaciones y vino conmigo: la escena fue violenta. Subimos al Museo, porque nos suplicaron que al menos les mostrásemos el donativo del Sr. Melé; lo observaron todo con atención, y se fueron luego, sin llevarse nada más que algo de polvo y telarañas.

»(...) Llegan otro día otros señores, también en un camión; esto ya en pleno periodo revolucionario, cuando ya el gobierno semi-burgués de la Generalitat se ha im-

1. Vegeu: COLOMEDA, J. i ALTRES. *Empremes. Fem parlar els objectes de la nostra comunitat*. Sant Feliu de Guixols. Ajuntament - Museu d'Història, 2004. pàgs. 20-23.

2. Ens podem fer una idea del tarannà i la voluntat de defensar el patrimoni de BORDÀS en el seu article: BORDÀS, J. "Así és, si os parece" a *Ancora*, 1-05-1950.

3. BORDÀS, J. "Así és, si os parece" a *Ancora*, 1-05-1950.

puesto al menos en apariencia y quiere dar la sensación ante el extranjero de que se preocupa por los asuntos culturales. Vienen en este camión el Sr. Condeminas, profesor de la E. de Náutica de Barcelona, y director del M. Naval y otros 2 señores. Subían por todas las poblaciones de la costa, incautando por orden de la Generalitat de cuanto tuviera relación con las cosas de mar, con carácter artístico y arqueológico. Sabían que aquí había algunas cajas decoradas con relieves, y otras pintadas de las llamadas «de marinero». Otra vez la misma escena; el Sr. Campà, Alcalde actual, fue avisado por mí, y llegó con aire bravío y decidido. No les sirvió para nada la documentación exhibida, con órdenes superiores. Nada lograron llevarse tampoco.”⁴

És una mostra del comportament d'algú compromès amb el manteniment del patrimoni cultural comú i que va treballar per i per a la ciutat des de 1912, quan guanya la plaça a l'Escola d'Arts i Oficis, i fins a la seva jubilació com a arquitecte municipal el 1955.

• LLUÍS ESTEVA I CRUAÑAS

Un nou exemple de la tasca de defensa del llegat dels nostres avantpassats el trobem en la figura del Sr. Lluís Esteva Cruañas, que des dels seus diferents vessants -historiador, arqueòleg, arxiver i director del museu- portarà a terme una tasca importantíssima de recuperació i defensa del patrimoni local. Aquest any, precisament, celebrem el centenari del seu naixement.

Les principals armes del Sr. Esteva van ser el fet de publicar els resultats de les seves nombroses investigacions històriques i arqueològiques, a més d'articles de denúncia reivindicant elements importants de la identitat cultural guixolenc, com també el fet de crear tot un equip de col·laboradors al seu voltant que van permetre tirar endavant la recerca arqueològica i el museu de la ciutat⁵.

La veritat és que alguns casos concrets van contribuir molt a desanimar el Sr. Lluís Esteva, com és el cas de la construcció del Club Nàutic, que, tot i que podia haver tingut una alçada superior, va acabar mutilant el racó de Llevant de la platja de Sant Feliu i tapant un element simbòlic i identitari per a la població com la cova del Sant, lloc on la llegenda situa el martiri guixolenc de sant Feliu (o Fèlix) l'Africà. La seva ferma oposició queda reflectida en un seguit d'articles publicats a *La Vanguardia* i *Destino*⁶:

- “El Club Náutico pretende acotar 70 metros la playa de la bahía”, a *La Vanguardia*, 13.12.1968.
- “Las ampliaciones solicitadas por el Club Náutico son de exigua importancia”, a *La Vanguardia*, 12-03-1969.
- “Se pretende construir un complejo turístico en la parte de la rada”, a *La Vanguardia*, 23-09-1969.
- “Destrucción del paisaje en el puerto de Sant Feliu de Guíxols”, a *Destino*, 15-11-1969.
- “El proyecto de Club Náutico, aprobado por la Comisión Provincial de Monumentos”, a *La Vanguardia*, 05-05-1970.

Finalment, la construcció de l'edifici es va dur a terme, de manera que es va mutilar un bonic sector de la nostra platja, i es va fer desaparèixer un element patrimonial tan important com la cova del Sant. És curiós com just en aquests moments s'està iniciant la construcció d'un nou club nàutic; ¿no seria una bona ocasió per a rectificar, i, fent cas d'allò que defensava el Sr. Esteva, enderrocar l'edifici actual -arrapat al turó dels Guíxols- per tal de recuperar el paisatge i la cova de la llegenda del martiri del patró de la ciutat?

En qualsevol cas, podem recordar també el cas del fragment de la muralla medieval de la ciutat aparegut durant les obres realitzades a la casa Roig, prop de la plaça del Mercat, al carrer Especiers, cantonada amb passeig del Mar. El Sr. Esteva i la Junta del Museu van intentar evitar el seu enderroc però en aquest cas no els va ser possible. Aquest afer va precipitar la renúncia de Lluís Esteva el 17 de febrer de 1988.

La Junta Tècnica del Museu d'Història és un òrgan de participació del museu, els orígens del qual els trobem en la creació el 6 de novembre de 1974 d'una Comissió Rectora Provisional del Museu, en aquells moments sota la direcció de Lluís Esteva.

Aquesta junta també s'ha distingit com un òrgan promotor de mesures per a conèixer, difondre i protegir el patrimoni de la ciutat, i ha actuat de forma pública quan ha estat necessari per tal d'aclarir la seva posició o denunciar actuacions lesives envers elements d'interès cultural de la ciutat. Entre altres iniciatives, la junta ha promogut la realització d'un catàleg d'edificis, elements patrimonials i zones arqueològiques a protegir a la ciutat, i ha realitzat accions puntuals d'intermediació i difusió de la rehabilitació arquitectònica com a element de manteniment cultural de la comunitat i de revalorització dels immobles.

Entre altres afers, la junta s'ha pronunciat públicament sobre temes com el projecte de realització d'aparcaments soterranis a la Rambla i al Passeig, el projecte d'aparcaments sota el mercat cobert -obra de Joan Bordàs-, l'afer de la troballa i destrucció de les restes d'una embarcació d'època romana durant les obres de l'aparcament de la plaça del Mercat, la destrucció d'elements protegits del xalet Rius o, més recentment, la destrucció dels tenyidors del port de la ciutat.

Les persones, institucions i entitats que s'estimen la cultura i el patrimoni acostumen a fer molta feina poc coneguda per a la seva conservació i difusió. De tant en tant, però, apareixen intents de pretès progrés que condemnen la nostra herència comuna en comptes d'integrar-la com un element revalorador, tant a nivell individual com col·lectiu. En aquests casos es fa inevitable el ressò mediàtic per poder fer palès l'error i intentar integrar en comptes de destruir. Tots hi sortim guanyant.

JORDI COLOMEDA
Museu d'Història

⁴. BORDÀS, J. “Informe sobre el Museu Municipal”. Manuscrit datat el 1950 (AHSFG).

⁵. Vegeu: COLOMEDA, J. i altres. *Empremtes. Fem parlar els objectes de la nostra comunitat*. Sant Feliu de Guíxols. Ajuntament - Museu d'Història, 2004. pàgs. 27-28.

⁶. PALLÍ, LL.; ESTEVA, E. “Bibliografia cronològica de Lluís Esteva i Cruañas” a *Estudis del Baix Empordà* núm. 14 pàgs. 25 i 26.

Adéu a Gabino Rey, un pleinairista a Sant Feliu

GENÍS CANO

La darrera vegada que el vaig veure, de la mà del seu fill Pablo Rey -que és també artista pintor i llicenciat en Belles Arts per la Universitat de Barcelona-, fou a finals de l'estiu passat.

Amb un barret d'ala ampla, vestit amb colors crus, enlluernat per les boires xafogoses de l'agost, passava de pressa, com fugint de tanta blancor, pel passeig del Mar. Molt sol·lícit, em digué que quan volgués parlaríem tranquil·lament de les seves relacions amb el primer Dau al Set, de la seva amistat amb l'enigmàtic artista Guillem Maragall i de tantes altres coses. En Pablo Rey em va fer a mans l'ingent catàleg publicat el 1992 per la Sala Parés, amb el concurs d'Arnau Puig, i vàrem quedar per quan no fes tanta calor.

El passat hivern em vaig assabentar per l'amic Àlex Pallí Vert -artista i company d'en Pablo-, que en Gabino s'havia trobat malament. Ell i el seu fill van desaparèixer de Sant Feliu, tot tancant la segona residència i primer estudi de pintura d'en Pablo Rey.

A primers de maig, lleigeixo en el diari la nota de comiat d'en J. M. Cadena. Ja no li podem fer l'homenatge al Museu de Sant Feliu, tal i com em va proposar la Carme Tatché.

Riera de Sant Feliu, 1987.
Oli s. tela 65 x 46 cm.

Cercant més informació sobre Gabino, lleigeixo en la *Història de l'Art Català VIII, 1917-1990* (Ed. 62, Barcelona, 1983), d'en Francesc Miralles, que Gabino apareix per primer cop en l'escena artística catalana, al barri de Sant Gervasi de Barcelona -pàtria xica del pintor Josep Amat-, entre els artistes de la Campana de Sant Gervasi. Consta com a pintor ja el 1945, al cantó de J. M. de Sucre, entre d'altres. Després, refereix Miralles la seva incorporació, a mitjan cinquantès, al grup habitual de la Sala Parés, on també figuraven Josep Amat i Josep de Togores, per acabar atribuint-li un premi a la II Biennial Hispanoamericana d'Art, celebrada a l'Havana l'any 1954, on Josep Amat així mateix obtingué un guardó.

El primer estudi del pintor prop de Sant Feliu, el va tenir a Llagostera. Les seves teles de suredes, pine-des i camps a la vora de la vila de Llagostera, com també les primeres incursions en els llums de Sant Feliu són d'abans de 1992, data de l'esmentat catàleg. Després, tota la família de Gabino Rey Santiago, nascut a Galícia, es va fincar a la ciutat ganxona i el seu fill s'hi instal·là hivern i estiu.

L'última exposició que vaig contemplar d'en Gabino a la Sala Parés era plena de quadres on estaven representades les roques grises de granit cendrós del camí de ronda de S'Agaró, picades i repicades pels esquitxos de la mar. En aquelles imatges del gneis surant al bell mig de l'oratge ho vaig veure: el creador era un aiguallum de l'oceà Atlàntic dringant per les nostres geologies.

Potser algunes de les taques d'oli de colors que trobem als senderons, a les pedres dels corriols vora el mar, pel camí de les Balelles, són un rastre del pleinairista que encovava les transparències del color local.

GENÍS CANO

Junta Tècnica del Museu

NOTÍCIES

DEL MUSEU

Jornada: “Construcció i arqueologia urbana. Homenatge a Lluís Esteva i Cruañas”

El museu, amb motiu del centenari del naixement de l'erudit i arqueòleg guixolenc Lluís Esteva Cruañas, organitza una jornada de reflexió oberta a tothom a l'entorn de la construcció i el patrimoni cultural, especialment l'arqueologia urbana i preventiva. La jornada es portarà a terme el dia 30 de setembre al Museu d'Història, al monestir, en el marc de les Jornades Europees del Patrimoni a Catalunya. L'objectiu fonamental d'aquesta activitat és l'establiment de ponts de comunicació entre els principals agents implicats: constructors, promotors, arquitectes, administracions, arqueòlegs... Es realitzaran intervencions des de les diferents perspectives i es clourà la jornada amb una taula rodona.

Exposició al monestir de Núria Quevedo

L'exposició temporal del 16 de juny al 31 de juliol a la seu principal del museu, al monestir, serà una mostra de l'obra de Núria Quevedo. Una artista vinculada al nostre territori i que ens ajuda a refer i enfortir en els moments actuals la relació d'artistes que patiren l'exili.

Núria Quevedo (Barcelona 1938) ha estat considerada durant molt de temps una pintora de referència a la República Democràtica Alemanya. Allà, hi va arribar amb només catorze anys, quan la seva mare havia decidit reunir-se amb el seu marit, exiliat i establert al Berlín Oriental de la postguerra. Malgrat els pocs viatges que la Núria podia fer per retrobar-se amb els escenaris de la seva infantesa (fins als anys noranta la situació política i econòmica no li permetria de regularitzar les anades a Catalunya), la literatura ha estat el mitjà que li ha permès la continuació d'aquest lligam amb la nostra terra. Fascinada per escriptors com Mercè Rodoreda o Caterina Albert, aspirarà a tenir finalment un lloc, una casa, prop d'on va néixer i al costat d'aquestes -en paraules de Marta Pessarrodona- donasses, a les quals voluntàriament se sent fidel. Viure enmig de les

Núria Quevedo, davant una de les seves obres.
Foto: I. Ripke.

terres empordaneses que les inspiraven és una forma de sentir les pròpies arrels.

L'exposició es planteja com una mirada als darrers anys de l'artista; així, la quarantena d'obres que s'exposen estan datades entre 1984 i 2006; no són, però, temes nous els que hi trobem: paisatge, desarrelament i solitud plasmats a través de figures literàries com el Quixot o de figures amb gran força conceptual com les de la sèrie “Cap i mà”. Com en d'altres artistes que patiren l'exili, aquesta circumstància marcarà la seva vida i la seva obra, i en farà la raó de ser la seva existència i de les seves creacions. L'exili travessa tota l'obra de Quevedo i li dona sentit, i -en paraules de la pròpia Núria Quevedo- aquest exili li proporciona un nou concepte de situació i percepció, entre llunyania i proximitat, una mena de proximitat a allò oblidat.

L'exposició la formen 47 obres (olis gran format, aquarel·les i obra gràfica), que queden recollida en el catàleg que conté textos de: Marta Pessarrodona, Christa Wolf (escriptora emblemàtica de la RDA); Andreas Kaernbach (conservador en cap de la col·lecció d'art del Bundestag Alemany) i Andrea Rodés.

DARRERES DONACIONS

AL MUSEU

21.02.2006

Josep Buixó

Llinda de fusta del s. XVIII.

13.03.2006

Creu Roja

Un lot de diferents tipus d'envasos farmacèutics.

04.04.2006

Lluís Sureda

Una defensa d'embarcació feta d'espert i una eina de recol·lecció marítima.

11-05-2006

Innodara

Conjunt d'objectes de vida quotidiana, entre els quals destaquen un penjador de peu de fusta i metall i una garrafa folrada de fusta i canya.

Enric Mateu

Dipòsit.

Lluís Esteva i el patrimoni megalític local.

Recordatori en motiu del centenari del seu naixement

GERARD FOGUERAS

A baix: El 27 d'abril de 1952 un grup de guixolencs aixecaren el menhir de "La Murtra" (Fot.: AMSFG).

A l'altra pàgina: Reposició del menhir de "La Murtra". (Fot.: AMSFG).

La figura de Lluís Esteva és una peça clau pel que fa a l'estudi del fenomen megalític del Baix Empordà. Fou introduït al món de l'arqueologia pel famós catedràtic de Prehistòria de la Universitat de Barcelona, el doctor Lluís Pericot, qui l'animà a emprendre, l'any 1950, un detallat estudi del fenomen a la nostra comarca. Aquesta data marca l'inici de la seva activitat investigadora, que abasta quasi quaranta anys, en els quals va documentar gran part del patrimoni megalític de les Gavarres i la vall d'Aro.

Sobre aquestes línies: Lluís Esteve i Cruaïas (1906-1994), peça clau en l'estudi del fenomen megalític de les Gavarres (Fot. Elena Esteve).

A dalt: Aspecte de la reposició del menhir. Entre altres, hi podem veure Lluís Esteve, mossèn Gumersind Vilagran i Francesc Castelló (Fot. AMSFG).

A la dreta: Lluís Esteve a la Cova d'En Daina (Fot. ASMSFG).

L'aparició del Centre d'Estudis del Baix Empordà l'any 1981, del qual Esteva era el president, va permetre-li publicar, fins a la seva mort, els treballs i estudis històrics efectuats a la zona

L'inici de l'activitat investigadora de Lluís Esteva en el món del megalitisme s'ha de buscar en l'època en què exercia de mestre nacional a Begur. Allí, Lluís Esteva va establir una forta amistat amb un dels personatges més importants per a l'arqueologia catalana, el doctor Lluís Pericot, arqueòleg i catedràtic de Prehistòria de la Universitat de Barcelona. El doctor Pericot es convertirà en el "mestre" i amic que l'animarà a iniciar-se en l'arqueologia¹. Un dels fruits d'aquest mestratge i amistat sorgirà quan Esteva es traslladi a Sant Feliu l'any 1950, ja que, juntament amb la seva

família s'emportarà un encàrrec del seu mestre: posar al dia tots els coneixements que fins aleshores es tenia sobre la prehistòria en aquesta zona, i, si es donava el cas, ampliar aquest coneixement amb nous descobriments i investigacions. Durant set anys va estar recorrent la vall d'Aro i les Gavarres, documentant-se i estudiant els diferents jaciments. Però no feia aquesta feina sol: el propi Esteva mencionava en els seus escrits que va gaudir de l'ajuda del Centre Excursionista Montclar (Sant Feliu de Guíxols), amb el qual organitzaven les anomenades "exploracions dolmèniques", excursions la finalitat de les quals era la trobada i l'estudi de sepulcres megalítics. En algunes ocasions s'organitzaven restauracions dels sepulcres -com les efectuades pel propi Esteva amb l'ajut dels seus companys i del C.E.M., que varen servir per a reconstruir el de Mas Bousarenys, la Cova d'en Daina i el menhir de la Murtra²-. Els resultats d'aquestes "exploracions" eren publicats per Esteva en el diari local de Sant Feliu de Guíxols, *Àncora*, i en el butlletí del Montclar. L'any 1957 publicà el resultat d'aquests set anys d'investigacions en el que seria un dels seus llibres més importants i que serà el punt de partida des d'on ampliarà el coneixement de la prehistòria de la comarca, *Prehistoria de la comarca guixolense, I i II*³.

Set anys més tard de la seva primera publicació important, Esteva publica en el Centro Superior de Investigaciones Científicas (C.S.I.C.), per encàrrec del Dr. Pericot, l'obra més important de la seva bibliografia sobre el megalitisme, *Sepulcros megalíticos de Las Gabarras*⁴, que apareixerà en forma de fascicles -des de l'any 1964 fins al 1970, any del tercer volum- i que constarà de diversos volums, cadascun dels quals recollirà els monuments megalítics d'una zona delimitada del massís de les Gavarres. Esteva inclourà una breu introducció a la història de la investigació, plànols de cadascun dels sepulcres i la tècnica utilitzada per a edificar els megàlits, ampliant d'aquesta manera el que havia escrit anteriorment a *Prehistoria de la comarca guixolense, I i II*.

Durant els anys seixanta Esteva combina les feines sobre el megalitisme amb l'excavació de la basílica paleocristiana de Santa Cristina (1962-1966), que havia estat descoberta per accident mentre una màquina excavadora realitzava uns treballs a Serra Sol. L'any 1965 torna a publicar al C.I.S.C. El nou llibre, *Arquitectura megalítica y ciclòpea catalano-balear*⁵, ubica el fenomen megalític de les Gavarres en el context europeu, explica els tipus de sepulcres que es troben a la nostra zona, les parts de què es componen i com foren construïts.

Durant els últims anys de la dècada dels seixanta i la

1. ESTEVA, Elena. "Dades per a una biografia", a *Estudis del Baix Empordà*, núm. 14, Sant Feliu de Guíxols, 1994.

2. ESTEVA, Lluís. "El próximo domingo y con la colaboración guixolense, se intentará colocar el menhir de la Murtra en su antigua posición", *Àncora*, 1-5-1952; ESTEVA, Lluís. "El pasado domingo fue levantado el menhir de la Murtra", *Àncora*, 14-5-1952; ESTEVA, Lluís. "El Bousarenys restaurado", *Àncora*, 21-5-1953.

3. ESTEVA, Lluís. *Prehistoria de la comarca guixolense, I i II*. Anales del Instituto de Estudios Gerundenses, 1957, Girona.

4. ESTEVA, Lluís. "Sepulcros megalíticos de Las Gabarras, I, II, III", a *Corpus de sepulcros megalíticos*, fascicle 3, 4 i 5. Instituto Español de Prehistoria del C.S.I.C., Departamento de Barcelona. Servicio de Investigaciones Arqueológicas de la Diputación de Gerona, 1964, 1965 i 1970, Girona. L'any 1979 va publicar "Sepulcros megalíticos del Alto Ampurdán", a *Corpus de sepulcros megalíticos*, fascicle 9. Girona.

5. ESTEVA, Lluís. "Técnica megalítica gerundense", dins *Arquitectura megalítica y ciclòpea catalano-balear*, C.S.I.C., Barcelona 1965, p. 41-59.

primera meitat dels setanta no duu a terme cap estudi important sobre el megalitisme a la zona de les Gavarres. En aquests anys Esteva es dedica a tractar altres temes històrics a Sant Feliu de Guíxols (excavacions al monestir) i en altres pobles de la comarca. Tot i això, continuà donant notícies a través de la revista *Àncora* i de *La Vanguardia* sobre diverses troballes arqueològiques que s'anaven produint a la zona de la vall d'Aro, com ara la descoberta i excavació del Forn de Vidre de Bell-lloc i les destrals neolítiques que anaven apareixent.

El complement de la seva famosa obra *Sepulcros megalíticos de Las Gabarras* no arriba fins l'any 1977, moment en què publica per a la revista arqueològica *Cypsela* l'article "Sepulcros megalíticos de les Gabarras (noticias complementaria⁶)". En aquest article fa un inventari de les restes materials i aixovars trobats en diversos sepulcres megalítics com la Cova d'en

Daina, Mas Bousarenys i dolmen d'Espolla. A més, inclou una detallada descripció de dues cistes trobades a Romanyà, núm. 13 i 14.

El naixement de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà l'any 1981, del qual Esteva era el fundador i president, va permetre-li publicar, fins a la seva mort, els treballs i estudis històrics efectuats a la zona. En aquestes publicacions deixa de tractar temes més generals per centrar-se en temes d'història local. A partir d'aquest moment ja no inclourà una introducció històrica al període i es dedica més aviat a fer un inventari de les restes trobades. Els números que contenen articles publicats sobre el megalitisme són:

- Número 3: publicarà *Técnica constructiva en els sepulcres megalíticos de l'Empordà*⁷, article que recollirà a mode d'actualització l'experiència acumulada en totes les excavacions i estudis fets durant trenta anys.

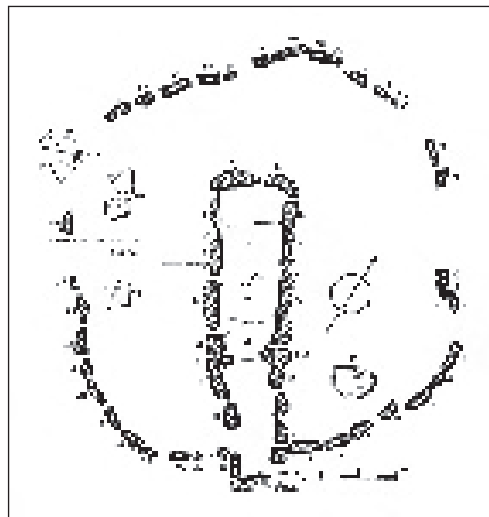
- Número 5: publica els resultats de les excavacions a l'hipogeu de la Cova d'en Pere⁸, a Santa Cristina d'Aro.

- Número 10: publica els resultats de les excavacions de les coves paradolmèniques de Roca de Malvet⁹, a Santa Cristina d'Aro.

Tot i que el pas dels anys i les noves teories han superat alguns aspectes de les seves primeres publicacions, els seus treballs encara són una obra de referència del megalitisme de les Gavarres.

GERARD FOGUERAS

Arxiu Municipal de Santa Cristina d'Aro

A dalt, plànol de la Cova d'en Daina dibuixat per Lluís Esteva. Extret de *Sepulcros megalíticos de Las Gabarras*, vol I.

A baix: En l'homenatge que la ciutat va retre a Lluís Esteva l'any 1986, es donà el seu nom a la placeta de darrere el monestir (Fot. AMSFG).

6. ESTEVA, Lluís. "Sepulcros megalíticos de Las Gabarras (noticias complementarias)", separata *Cypsela* II. Ed. para el Museo Municipal de Sant Feliu de Guíxols. 34 pp. Xn lam. 26 fig. 1977.

7. ESTEVA, Lluís. "Técnica constructiva en els sepulcres megalíticos de l'Empordà", dins *Estudis sobre temes del Baix Empordà*, núm. 2, Sant Feliu de Guíxols, 1983, p.13-27.

8. ESTEVA, Lluís. "La cova d'en Pere (Santa Cristina d'Aro)", a *Estudis sobre temes del Baix Empordà*, núm. 5, Sant Feliu de Guíxols, 1986, p. 7-14.

9. ESTEVA, Lluís. "Les coves de can Roca de Malvet (Santa Cristina d'Aro)", dins *Estudis del Baix Empordà*, núm. 10, Sant Feliu de Guíxols, 1991, p. 55-75.

Perdre temps - guanyar temps

LES MESTRES DE L'ARDENYA

Un bon desig o un bon propòsit per a tots nosaltres: "Perdem el temps per guanyar qualitat de vida, per gaudir de més felicitat, i farem més feliços els qui ens envolten. Deixem que els nostres nens siguin nens els temps necessari".

Moltes vegades el col·lectiu de mestres o personal relacionat amb el món educatiu, tenim la sensació que anem contra corrent, que lluitem contra un mur indestructible: la nostra societat. A l'escola, a més d'ensenyar coneixements, formem en uns valors que poc tenen a veure amb els que els alumnes es troben a l'entorn. Hem de preparar els alumnes des de petits per a formar part de la societat; una societat molt competitiva, on moltes vegades -més ben dit, massa vegades- es valoren més els aspectes materials que no pas el vessant humà. Vivim en un món on l'estètica és el més important: ens fixem molt en l'aspecte extern. Es tendeix a valorar la persona no pel que és o per com és, sinó pel

que té o pel que significa. S'etiqueta les persones d'una manera taxativa, ens guiem molt per les aparències. Poques vegades aprofundim en el que hi ha darrere d'aquest aspecte, i tampoc no ens parem a pensar com es pot sentir la persona "etiquetada"... Als més petits, des que inicien l'etapa escolar, se'ls ensenya a compartir, a dialogar, a ajudar, a ser tolerants... A mesura que van creixent, sembla que aquests valors es perden per donar pas a una lluita per ser els millors, a un rebuig envers aquells que no són com voldríem que fossin, i fins i tot a l'enveja cap a aquells que considerem -o que són considerats- millors.

La gran majoria dels nostres infants tenen una vida "fàcil". Els adults els facilitem al màxim la vida, els

Sense presses.

evitem i els alleugerim de tot allò que comporti esforç, o almenys això és el que desitgem pares, avis, familiars. En canvi, la societat d'avui en dia no és així de fàcil ni així de simple; en definitiva, no és així de bonica. Un cop els noiets i els joves han de deixar aquesta mà que els ha acompanyat, que els ha guiat, se senten desemparats, desprotegits, desorientats... i no saben cap on anar. L'escola intenta que els seus alumnes des de ben petits siguin autònoms i puguin prendre decisions de manera reflexiva, sense por d'equivocar-se. Se'ls ensenya a prendre consciència que es poden equivocar, però també se'ls ensenya que les errades són una font d'aprenentatge. Evidentment, sempre tenen aquell referent a qui recórrer, el mestre, aquell que està al seu costat i els dóna suport quan arriba el desànim i els encoratja a cercar la solució correcta. L'educador és aquell que els dóna llibertat, els deixa fer, els ensenya a fer per si mateixos, però que al mateix temps, quan realment ho necessiten, els dóna la mà perquè no arribin a caure del tot.

A les escoles s'ensenya o s'intenta inculcar que tots tenim unes virtuts -algunes persones les tenen més visibles, d'altres les tenen més amagades i fins i tot n'hi ha que desconeixen les seves pròpies qualitats- i l'escola ha de fer-les aflorar. Des d'una institució com és l'escola també es valora l'esforç de superació, i sobretot es valora perquè es coneixen les limitacions personals i per descomptat s'insisteix molt en el fet que la perfecció absoluta, en els humans, no existeix, i que tot el que fa una persona es pot o s'ha de millorar.

Moltes vegades l'escola té la sensació de lluitar contra un mur insalvable. Els educadors es troben sols, no se senten recolzats ni tan sols per les famílies dels seus alumnes. Cada vegada s'exigeixen més coses a les escoles i als mestres, (moltes vegades són aspectes que pertocarien directament a les famílies)

i aquests educadors, tot i tenir aquesta sensació de desprotecció i de sentir-se infravalorats per la societat, accepten els reptes i lluiten per aconseguir allò que se'ls exigeix, i ho fan perquè fer de mestre és una vocació que es tria com a professió.

Els mestres, els educadors, treballem amb persones, i realment és molt complicat. Hem de pensar que cada individu és únic, irreplicable, que té un bagatge propi, unes expectatives diferents, però que quan va a l'escola forma part d'un grup, d'un col·lectiu els membres del qual pot ser que tinguin pocs interessos en comú. El mestre ha de ser capaç de trobar aquell punt que captivi tots els seus alumnes, ha de dinamitzar aquest grup per poder instruir-lo en tot allò que la societat espera. Cada vegada és més difícil engrescar l'alumnat, ja que té moltes coses a l'abast; només cal pensar que des de ben petits tenen accés a les noves tecnologies, que fins i tot alguns dominen més bé que els propis educadors. L'ensenyant només pot captivar el grup amb imaginació.

Un altre inconvenient que ens trobem els mestres és la velocitat amb què tenen lloc els esdeveniments, el ritme tan accelerat dels nostres infants. Els adults ens queixem que vivim pendants del rellotge, però els nens també hi viuen o els hi fem viure, i ells realment no estan preparats per poder-lo seguir. Evidentment, els nens i no tan nens han de tenir uns hàbits, i els ritmes són molt importants, però no han de ser els ritmes imposats pels adults. Pensem un moment en el dia a dia de qualsevol petit. Des que els llevem, ja els fem anar de pressa: vestir-se, esmorzar..., sempre els estem dient "espavila que farem tard...", i arriben al vespre havent fet un munt d'activitats molt interessants i molt educatives, però de ben segur sense haver tingut temps per a ells mateixos o per poder ser i gaudir d'ells mateixos, sense poder pensar en el que fan ni per què ho fan.

¿Realment creiem que els nostres infants poden se-

Compartint confidències.

Els nostres nens moltes vegades no disposen de temps per a gaudir de la seva infantesa. Deixem-los ser nens

guir el ritme de vida que se'ls està imposant? ¿Som capaços els adults de pensar com s'ha de sentir aquest nen, quan nosaltres som els primers de dir que anem estressats? (Tots sabem que l'estrès és un mal que abunda en el món dels adults). Si qualsevol persona adulta al cap del dia està esgotada i moltes vegades es pregunta si realment té sentit el que fa o viure d'una manera tan accelerada, ¿com es pot sentir un nen? A l'escola, sobretot als alumnes més petits, se'ls dedica temps, se'ls escolta... i els infants ho agraeixen. De ben segur que amb el pas dels anys recordaran amb especial estimació aquells primers cursos a l'escola i als seus primers mestres. Els canvis que es produeixen en la nostra societat fan que el ritme de vida sigui trepidant. Anem tot el dia cronometrants allò que fem, i exigim als nostres fills que facin el mateix, sense tenir en compte les seves necessitats, sense pensar que el seu ritme no és el nostre. Els nens avui dia ens demanen una atenció constant i els adults ens queixem que són molt exigents, però no hem pensat mai que potser simplement és una manera ben subtil i indirecta de protestar, de manifestar-se en contra d'aquest tipus de vida que han de portar, que els fem portar i que ells no han triat. ¿Sincerament creiem que els infants i no tan infants poden resistir aquesta pressió, aquest viure enganxats al rellotge? ¿Hem preguntat als nostres fills com se senten? Si ho féssim, segurament quedariem bocabadats de les seves opinions. Quan tenen certa edat, força nens manifesten i expressen obertament la necessitat que tenen de ser escoltats. Volen passar més temps amb els seus pares, familiars o adults que els envolten. Realment estan descontents de viure amb aquestes presses.

Quants hem constatat que els menuts comenten i expliquen temors, pors, alegries o simplement confidències a aquell ninot que tan els agrada. ¿No us heu plantejat mai el perquè d'això? Doncs un dels motius és la manca de temps que els dediquem els adults, o -més ben dit- no som capaços d'adonar-nos dels moments en què realment els petits de la casa ens necessiten, i només estem per ells quan nosaltres ho considerem adient, és a dir, evidentment quan són els millors moments per a l'adult.

Sempre s'ha dit que el temps és or. El millor regal que podem fer als nostres infants és temps. No es tracta d'estar més temps, si no es pot, però sí de deixar segons quines coses que poden esperar per dedicar-nos als infants quan ens necessiten. No podem preveure en quin moment del dia la nostra atenció serà reclamada (matí, migdia, tarda o vespre), però de ben segur que serà en un moment que els adults considerarem inoportú, perquè pensàvem fer d'altres coses. Tanmateix, el nen ens necessita i cal que l'ajudem i, sobretot, que l'escoltem: se sentirà valo-

rat i ens ho agrairà.

Regalem-nos temps a nosaltres mateixos, permetem-nos "badar" uns instants, contemplar el que ens envolta, aquells ocells que reposen a l'antena d'una casa, un núvol com creix, una planta que brota... Oblidem-nos per uns instants del rellotge, fem una parada, respirem i gaudim de l'entorn. Si som capaços de diferenciar i prioritzar allò que és necessari d'allò que és important o d'allò que és urgent, el temps ens resultarà molt més profitós. Ensenyem als nostres infants els petits plaers que ens envolten, ensenyem-los a perdre el temps, en el bon sentit de la paraula, eduquem-los per ser capaços de valorar-se a si mateixos, a no dependre tant de l'opinió dels altres, a apreciar el que tenen i com viuen. Si apliquem aquestes premisses, de ben segur que ens sentirem més bé amb nosaltres mateixos i farem que aquells que ens envolten gaudeixin de nosaltres amb plenitud; en definitiva, els farem molt més feliços.

Permeteu-nos una petita reflexió: "la gent d'abans, tenia temps per perdre, es coneixien els veïns, a diari parlaven i tots sabien el que passava i s'ajudaven. Ara bé, per no tenir temps, moltes vegades no sabem ni qui viu a la porta del costat i si ens creuem per l'escala, un simple bon dia o adéu és tot el que ens diem".

Moltes vegades ens excusam dient que tenim molta feina; sempre anem mirant el rellotge. La gent d'abans també treballava i fins i tot potser de manera físicament més dura. ¿Realment penseu que no eren feliços? ¿Creieu sincerament que no gaudien reunits tots a casa al voltant d'una taula ben parada, contemplant el foc, explicant mil i una historietes? De ben segur que els que ho han viscut no ho oblidem i en tenen un bon record.

Amb això no volem dir que donem l'esquena al progrés, ans tot al contrari: beneficiem-nos de tots els avantatges que comporta, però no permetem que els avenços ens limitin o condicionin la nostra manera de viure i encara menys que condicionin la vida dels nostres fills.

Aquestes reflexions són les que fan que molts educadors considerin que van contra corrent. La societat va a un ritme frenètic. Moltes vegades no és té en compte les persones, ni els seus sentiments, ni els seus desitjos. El mateix passa amb els nens: la societat exigeix a les escoles que els seus alumnes adquireixin un munt de coneixements i a vegades es deixen de banda -o no se'ls dóna la importància que mereixen- els aspectes essencials per a formar els infants com a persones, que ha de ser l'objectiu bàsic de qualsevol educador.

LES MESTRES DE L'ARDENYA

Els plans d'autonomia de centres

ELS PROFESSORS I PROFESSORES DEL CEIP L'ESTACIÓ

La comunitat educativa del CEIP L'Estació ens hem acollit a un pla estratègic d'autonomia de centres que esperem que ens ajudi a millorar la nostra tasca educativa amb l'alumnat. Hem fet una anàlisi de la nostra realitat i hem buscat els nostres punts forts i febles per mirar d'aplicar els recursos on més falta fan.

Cal tenir present que l'escola no deixa de ser un petit "ecosistema social" i, com tots els ecosistemes, tendeix a l'equilibri. ¿Què vol dir, això?, doncs que si no hi introduïm un agent extern, seguirà funcionant sense canvis substancials durant molts anys. De fet, aquest "funcionar igual durant molt d'anys" és el que està passant a les escoles.

Probablement, això també ho han pensat els responsables del Departament d'Educació, i ho van pensar abans dels del Departament d'Ensenyament:

cal provocar "desequilibris" en el funcionament dels centres educatius.

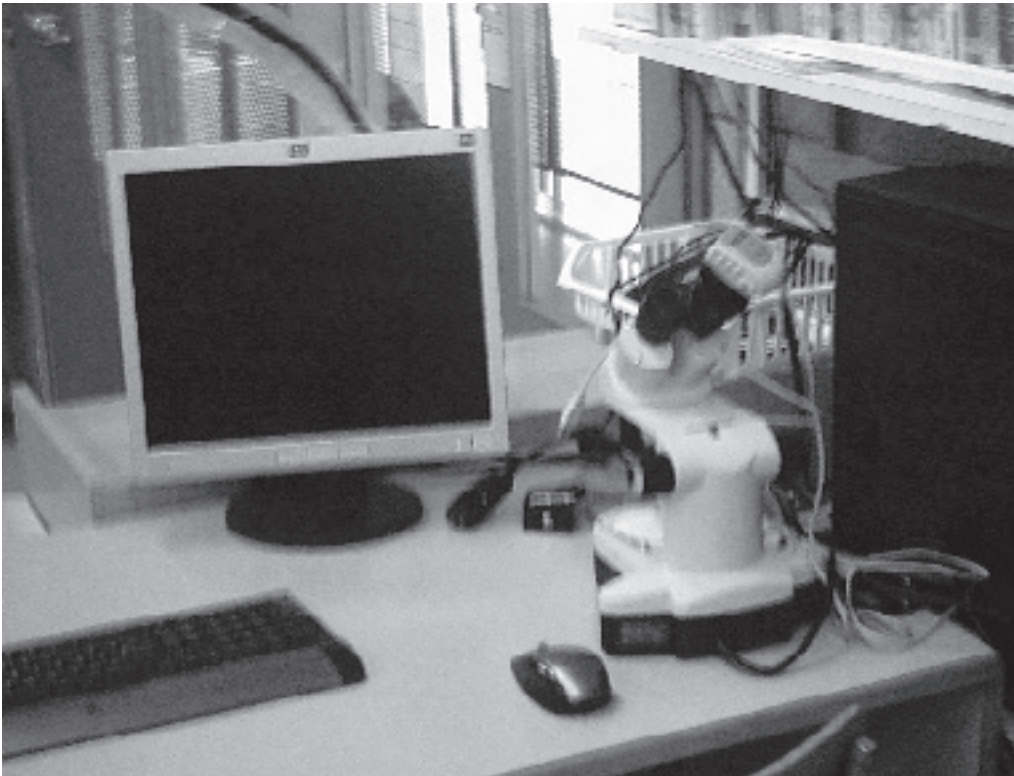
¿De quina manera podem provocar aquests desequilibris sense que tot se'n vagi per terra? Caldrà provocar un desequilibri que sigui acceptat per la comunitat educativa, que no es vegi com una amenaça i que s'accepti com una possibilitat de millora. Cal tenir present que els individus -i les comunitats com a tal- sempre busquem millorar en el que fem, ser més competents.

El pretext, l'argument, el motiu, potser és el que

Cal provocar "desequilibris" en el funcionament dels centres educatius

Racó informàtic a l'aula de ciències i espai general per al treball en gran grup.

Detall del material de l'aula de ciències. La lupa binocular està connectada a l'ordinador i al canó de projecció.

L'escola no deixa de ser un petit "ecosistema social" i, com tots els ecosistemes, tendeix a l'equilibri

menys importa. Es tracta de trobar el catalitzador que aglutini cada un dels claustres en un objectiu comú, que potser d'una altra manera hauria trigat anys a plantejar-se.

Ve a ser una mica com allò dels espais d'aprenentatge de Vigotsky: cada persona pot, tota sola, fer un petit pas endavant en el seu "espai proximal" d'aprenentatge; ara bé, amb ajuda, pot arribar on tot sol, amb petits avenços, hauria tardat anys a fer. Això també ens passa a les escoles. Podem anar avançant en l'optimització de la feina, en l'adaptació de les necessitats canviants de la societat, però és un procés lent i moltes vegades tenim la sensació que el temps, la realitat de l'alumnat, ens passa per sobre com una gran ona i ens ofega.

Ens cal un petit impuls, un factor de "desequilibri", que provoqui aquells canvis que, si bé per la dinàmica general del centre estan latents, precisament per aquesta dinàmica d'equilibris haurien tardat anys a aparèixer.

Els projectes d'innovació del Departament d'Educació (i els plans estratègics del Departament d'Ensenyament) volen ser aquest factor de desequilibri, aquesta ajuda per a avançar més enllà del nostre "espai proximal", i provocar canvis en les dinàmiques de cada centre.

Els projectes d'autonomia de centres, que es posa-

ran en marxa en uns cinquanta centres educatius de Catalunya el proper curs 2006/07, no deixen de ser una manera més d'ajudar en aquest avenç dels centres cap a l'optimització de la feina. En aquest cas, en ser cada centre el que defineix les seves necessitats i les possibles solucions, segurament el progrés serà més important que no pas quan t'has de limitar a triar entre una oferta de recursos per decidir quin s'ajusta més a les necessitats del centre.

Pensem, però, que, en el fons, només es tracta de provocar un "desequilibri", un desequilibri controlat, en el funcionament de cada escola, tot esperant que les adaptacions que es faran en el si de cada comunitat educativa es consolidin amb el temps i marquin un nou punt de partida des d'on començar un nou projecte de millora.

ELS PROFESSORS I PROFESSORES DEL CEIP L'ESTACIÓ

**Josep Berga i Boada
i alumnes en una classe
de dibuix natural.**

L'ensenyament de les Arts Plàstiques a l'escola

ROSA MARIA ROURICH I BORDAS

Amb motiu del Taller d'Història sobre l'Escola de Belles Arts de St. Feliu de Guíxols que s'ha treballat aquest curs, he llegit el llibre de Jordi Serra Les Escoles Menors de Belles Arts al Baix Empordà (1880-1939) per assabentar-me sobre aquesta part de la nostra història local que pràcticament desconeixia.

Dos temes m'han cridat especialment l'atenció. Un, el debat ric i apassionat que pedagogs i artistes enceten a principi del segle XX a l'entorn de la renovació de l'ensenyament del dibuix a l'escola. Un debat que continua, actualment al voltant del concepte més ampli de les arts plàstiques, i el qual, donat que s'està lluny d'arribar a conclusions meridians, em sembla necessari -aprofitant el marc d'aquesta exposició- continuar animant. L'altre, la greu manca de medis materials i econòmics que va patir la nostra escola. Joan Bordàs es queixa d'haver passat els anys a l'escola "sense medis econòmics ni possibilitat de desenrotllar cap pla seriós". El contrast entre la riquesa del debat, la gran formació i entusiasta dedicació de gent com J. Bordàs i l'escandalosa manca de recursos a què es va veure

sotmès, és francament xocant. Diria que la història continua... i no només a la nostra ciutat.

Actualment, a les nostres escoles primàries, la plàstica s'ensenyava només una hora a la setmana, en aules generalment sense les mínimes condicions necessàries i amb un professorat no específicament format. ¿A què respon aquesta falta de recursos? Ja se sap que el pressupost és limitat. ¿En funció de quins objectius s'estableixen les prioritats? L'educació pretén ser humanista, formar ciutadans lliures... sí, però sobretot productius i rendibles per al sistema econòmic. I per a ser productius, no cal ser, no convé ser ni tan lliures ni tan creatius. Les Arts poden resultar rendibles com a entreteniment, però només que s'hi dediquin uns quants "excèntrics", ja n'hi ha prou. Aquesta actitud amaga -al meu parer- una concepció de l'Art com un valor afegit i no com un aspecte

L'art és una necessitat fonamental de l'ésser humà

fonamental de l'ésser humà; com una activitat a la qual hom pot dedicar-se o gaudir-ne una vegada les necessitats bàsiques materials estan ben cobertes. I amaga també una concepció de l'artista com un ésser "a part", diferent dels altres. El suposat "geni creador" vindria a ser com un gen de més, anòmal, amb què alguns éssers humans neixen...; què hi farem.

Però ni l'art ha estat mai un mer afegit, just per a fer bonic, ni l'artista és un ésser a part. Aquesta concepció encara popularment vàlida, convenientment manipulada (convé que veiem l'artista com un "fora de sèrie" per poder justificar més bé la producció en sèrie privada de creativitat) entra en crisi a principi del segle XX. La nova societat industrial i les revolucions socials porten els artistes a qüestionar els sistemes de representació establerts, com també el seu paper en la societat. Es produeixen un seguit ruptures sense precedent que encara estem tractant de digerir.

Els primers canvis en el món de l'art criden l'atenció de certs pedagogs. Un d'ells, Franz Cisek, proposava, a la Viena de principi de segle XX, deixar que els joves escolars dibuixin lliurement fins que siguin prou madurs per aprehendre l'ensenyament acadèmic. Va passar, però, que aquests dibuixos, per primera vegada lliures, van sorprendre tant pel seu encant, la seva frescor i expressivitat, com pel plaer amb què els escolars dibuixaven i pintaven.

Aquest fet, que va encetar l'esmentat debat sobre la pedagogia del dibuix a l'escola, va cridar l'atenció d'aquells artistes que buscaven nous recursos expressius, un art en contacte més directe amb la vida. Picasso va dir: "He necessitat tota una vida per a poder pintar com un nen".

¿Són els nens i nenes artistes nats? No cal, doncs, ensenyar-los res, i n'hi ha prou deixant-los que s'expressin lliurement? ¿És o no és art? ¿I què és, l'art? La falta de consens sobre aquest terme no fa més que avivar el debat... Però si resulta tan difícil d'acotar, potser ens en sortirem millor si preguntem per què hi ha art, si anem a l'arrel d'allò que empeny l'ésser humà a crear imatges.

A l'origen de l'art hi ha el desig, la necessitat de fer present, de donar a veure "alguna cosa" (déus, sentiments, pensaments...) a través d'una matèria. ¿Per què, aquest desig? Perquè l'ésser humà necessita no només conèixer sinó també reconèixer. La imatge és -crea- el mirall que ens permet reconèixer-nos i ser reconeguts. Diria que la imatge simbòlica és l'oxigen que respira el cos social. Sense ella no hi hauria societat i per tant tampoc individu.

L'art, així doncs, és un tret, una necessitat fonamental de l'ésser humà des que és humà. Fer-nos creure el contrari equival a privar-nos de la nostra plena humanitat en una societat, la nostra, que paradoxalment es presenta -i representa- com "de la imatge". (¿La set de béns materials no és més aviat una set

d'imatge -de poder, estatus, èxit, llibertat, bellesa, etc.-?).

Els nens i nenes, al dibuixar i pintar espontàniament des de petits, posen de manifest aquesta facultat, aquest desig d'imatge que els faci presents i els representi en el món. Aquesta facultat per ser universal i fonamental ha de tenir el seu espai a l'escola.

¿Què cal fer, però, en concret a l'escola? ¿Què cal fer -i com- per ajudar-los a prendre consciència d'aquesta facultat, perquè les imatges que espontàniament creen puguin créixer amb ells des de dins, obrint alhora amb ells, a partir de les seves necessitats i preguntes, finestres al món de les imatges passades i presents? Hi ha, efectivament, una educació visual a fer, avui en dia més necessària que mai, sempre que no oblidem que la percepció global d'una imatge, la seva ressonància en l'imaginari individual i col·lectiu no es pot "raonar" mai del tot. Hi ha també moltes tècniques a transmetre no oblidant tampoc mai que les tècniques no són mai neutres, que responen sempre a determinades necessitats expressives. Però el que no es pot fer és ensenyar a crear ni a ser creatiu. Com a molt, es pot "crear" un espai, un clima favorable a la creació d'imatges. (Per cert, la creativitat no és competència única i exclusiva de la plàstica o de l'Art en majúscula com els programes escolars -servidors del nostre sistema econòmic- semblen voler donar a entendre).

Hi ha molt encara a dir sobre l'art, la creació, la creativitat a l'escola... i al carrer... Voldria que aquestes línies servissin per a animar els mestres i interessats en el tema a un intercanvi de vivències, dubtes i opinions enriquidor per a tots.

Per acabar, tornaré als orígens d'aquest debat citant unes paraules de Joaquim Folch, un dels pioners en la renovació de la pedagogia del dibuix, extretes del seu article "Les petites escoles d'Art", publicat l'any 1911. Diu: "A la vigília de fer venir els infants a treballar... aneu-vos-en a comprar flors i una quantitat de terrissa... cerqueu o feu-vos cercar per mà entesa qualques fotografies d'obres d'art i poseu-les en aquells marcs on hi teníeu les velles làmines... i poseu-hi una ànima al mig de tot això, una ànima més que un professor -l'esperit que hauria d'impregnar la matèria i fer-ne art-, i si no trobeu una ànima, val més que tanqueu els infants allí dintre i els deixeu saltar i ballar dins l'alegria de la sala blanca i plena de flors, que, fet i fet, hi aprendran més que matant les hores tristes davant les línies inexpressives d'una làmina, sota la pantalla polsosa d'un bec de gas romput".

Un intercanvi enriquidor per alimentar, per sobre de tot, l'ànima i l'alegria....

ROSA MARIA ROURICH I BORDAS

Professora d'Arts Plàstiques

NOTÍCIES

DEL SERVEI D'EDUCACIÓ

Sant Jordi 2006

Un any més ens hem retrobat els nens i nenes del cycle mitjà dels CEIPs Estació, Baldiri Reixach i Gaziél, en aquesta diada tan especial per a Catalunya i per als catalans. Enguany ho hem celebrat a la nostra escola, el Gaziél, on hem obert les portes i hem deixat que ens coneguessin una mica més. Els nostres alumnes van rebre a primera hora del matí els nostres visitants. Aleshores, repartits en diferents grups, els van donar la benvinguda i, com a bons amfitrions, els van fer una visita guiada per algunes de les sales i aules de què disposa l'escola, a més d'una breu explicació del que s'hi fa, a cada una. Fins i tot alguns grups van poder fer un breu assaig instrumental a l'aula de música. Després d'haver-nos passejat per dins l'escola vam passar tots a recollir l'esmorzar i acte seguit va començar la festa. Un grup d'animació ens va fer ballar i cantar als seus ritmes. I com a acte de cloenda, tots van recollir un llibre que formava part de l'intercanvi amb un punt de llibre fet pels mateixos alumnes del cycle mitjà del Gaziél. Des del punt de vista pedagògic, són trobades molt encertades perquè es potencien els següents valors:

- 1- Els nens s'adonen que per a accedir a la lectura no sempre és necessari haver de comprar els llibres: un simple intercanvi els estalvia uns diners i els proporciona una nova lectura.
- 2- Respecte i tolerància cap a allò que no els pertany i que els seus iguals els mostren amb molta estima.
- 3- Ampliar el cercle d'amics i coneguts de la mateixa edat dins de la població.

Assaig instrumental a l'aula de música.

Un dels moments en què es realitza l'intercanvi de llibres.

Així, doncs, és com se celebren aquestes trobades entre centres del cycle mitjà dins la població, i els que en participem o les organitzem ens sentim molt orgullosos de fer-ho.

Equip docent de cycle mitjà del CEIP Gaziél

La celebració de Sant Jordi a l'IES Sant Elm

Ja fa 24 anys que celebrem la diada de Sant Jordi, i l'any vinent, el quart de segle... Això ja té història!

Sant Jordi significa per als nostres alumnes una motivació literària i alhora un divertiment.

Aquest dia s'organitzen dues activitats de caire diferent. Una és la venda de roses a la rambla Vidal. L'altra és el concurs literari que té la seva cloenda en el lliurament de premis al Teatre Auditori Municipal.

La preparació de la parada de flors obeeix al motiu de recaptar fons per a dos viatges de final de curs: el de quart d'ESO i el de segon de batxillerat. La majoria de nois i noies estan disposats a fer una bona estona de floristes. Alguns tenen una gràcia especial per a fer decantar al seu favor alguns compradors indecisos. D'altres mostren més habilitat a l'hora de persuadir algú perquè es decideixi a adquirir alguna oferta no gaire convincent.

El concurs literari té un abans -que és quan els alumnes fan el seu treball compositiu i el presenten anònimament- i un després -que és quan reparteixen els premis al teatre-. Aquest acte es revesteix de festa amb les diferents actuacions dels nostres

Grup de d'alumnes cantant al teatre.

Parada de flors dels alumnes de l'institut a la Rambla.

alumnes que tenen ànima d'artistes. Una vegada més, les professores de música es posen en acció i intenten unificar harmoniosament unes goles no del tot prodigioses. L'esperit de la dansa també pren cos i tampoc no hi falten les interpretacions instrumentals, les actuacions teatrals, el recitat d'algun poema, i fins i tot la màgia!

El programa ja està ordenat i enllestit, els presentadors a punt... Proves i vestits en els camerinos... El darrer assaig... Al final, el conjunt resulta d'allò més variat i entretingut, tot durant un parell d'horetes en què el teatre es converteix en un bullidor de nervis, anades i vingudes, únicament controlat pels veterans encarregats de tota la trama. A mitja part, té lloc el repartiment de premis amb l'assídua presència del senyor alcalde. Les llengües i les matemàtiques tenen fermes i imaginatius seguidors. Els sobres -tan ben preparats- amb els premis i els pseudònims dels guanyadors es van obrint, i apareixen sobre l'escenari entre aplaudiments ben merecuts els nois i noies que un any més, amb el seu esforç, imaginació i aportació han fet possible una nova edició del concurs de Sant Jordi.

Mercè Enrich

Professora de l'IES Sant Elm

El punt d'Informació Juvenil de Sant Feliu de Guíxols

El Punt d'Informació Juvenil, situat a l'edifici de les Vetlladores, ofereix informació als joves de la nostra localitat i rodalies sobre lleure, treball, concerts, festes, estudis, allotjament, habitatge, esports, etc. Notícies i dades que arriben de la Secretaria General de Joventut i del treball en xarxa dels més de 250 punts d'informació juvenil que hi ha repartits per tot Catalunya.

Oferim els serveis:

- PIJ mòbil a l'hora del pati A l'IES St. Elm, a l'IES St. Feliu i al col·legi Sant Josep muntem la "paradeta" amb tota mena d'informació que pensem que pot ser útil als joves, la qual cosa alhora ens apropa als nois i noies i afavoreix el coneixement personal de l'informador o la informadora.

- Cartelleres als instituts

A cada centre disposem d'una cartellera, on posem informació actualitzada per la gent jove. En aquesta cartellera també hi ha sempre les activitats que organitzem.

- El punt jove de salut

Gràcies a un conveni signat entre l'Ajuntament de Sant Feliu i l'Associació Antisida de Girona (ACAS), disposem del servei del Punt Jove de Salut. L'agent de salut rep les demandes dels joves en temes de sexualitat, drogues, embaràs, etc., i a més organitza activitats com la tarda de còctel per celebrar el dia sense alcohol, projecció de pel·lícules (el Dia Mundial de la Sida) i xerrades adreçades a joves i a pares sobre temes de drogues o la violència de gènere, organitzades conjuntament per l'agent de salut i els Mossos

d'Esquadra. Esperem ben aviat disposar d'un nou espai: el Casal de Joves.

Les aules que actualment estan en funcionament són:

- L'aula d'estudi i consulta a internet Espai que disposa de 8 ordinadors connectats a Internet amb impressora i escàner perquè els joves vinguin a fer les seves consultes o buscar informació per la xarxa. Col·laboració amb la biblioteca pública de la nostra localitat per tal d'oferir eines de consulta als joves.

- L'aula d'audiovisuals Espai de trobada on hi ha televisió, DVD, karaoke, perquè els joves puguin veure pel·lícules, cantar o simplement xerrar entre ells. Mensualment organitzem un videofòrum per afavorir el diàleg i el debat.

- La sala tallers Aquesta sala està molt ben preparada per a realitzar tallers diversos (màscara i fang, entre d'altres). Disposada també d'una cuina.

- La sala de jocs, que actualment disposa d'un ping-pong i estem esperant incorporar-hi altres jocs, com futbolí o bitllar.

- La pista exterior, on els joves vénen per assajar els seus balls dels festivals escolars, a fer el seu partidet de futbol o seuen a la fresca i xerren amb als seus amics.

Xavi Giró

Tècnic de Joventut

Sònia Sánchez

Educadora social

Punt d'Informació Juvenil de Sant Feliu de Guíxols

Nova edició dels cursos d'estiu de la Universitat Ramon Llull a Sant Feliu de Guíxols

La desena edició de la Universitat d'Estiu Ramon Llull 2006 ha programat, en conveni amb l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, dos cursos, unes jornades i dues activitats obertes entre l'1 i el 15 de juliol. L'acte inaugural tindrà lloc l'1 de juliol, amb una dissertació sobre "L'egiptologia avui", a càrrec de Faruk Gomaa, i la projecció de la pel·lícula *El misteri del Nil*, d'Orbita Max. El 3 i 4 de juliol es faran unes jornades sobre la història de les dones des de la Revolució Francesa a la Segona Guerra Mundial, a càrrec de Mary Nash. Del 5 al 7 de juliol, en el gimnàs del CEIP Mn. Baldri Reixach, es farà el curs "Qigong. Harmonia del cos, la ment i l'esperit", a càrrec de la professora Neus Pintat. La setmana següent, del 10 al 14 de juliol, els egipcòlegs Xavier Martínez i Myriam Seco impartiran el curs "A la recerca dels faraons". La cloenda dels cursos d'estiu es farà el dissabte 15 de juliol amb la conferència "Allò que em diu l'univers", del professor Francesc Lozano Winterhal-

der. Totes les activitats, excepte el curs de Qigong, es faran a la Casa Irla. Com l'any anterior, l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols ofereix als alumnes facilitats i descomptes en diverses activitats.

Francesc Aicart

Tècnic del Servei Municipal d'Educació

Publicacions rebudes

Perspectiva escolar: "Educar és coeducar. Experiències", núm. 301. Publicació Rosa Sensat.

Perspectiva escolar: "Ús i abús del llibre de text", núm. 302. Publicació Rosa Sensat.

Perspectiva escolar: "L'educació des de la LOE", núm. 303. Publicació Rosa Sensat.

Educació i nous reptes socials: "Aportacions al Pacte Nacional per a l'Educació", 2005. Publicació del Consell Escolar de Catalunya.

Barcelona Educació: núm. 52.

Publicació de l'Institut d'Educació - Ajuntament de Barcelona.

Dossiers Informatius:

Tècnics: "Suport a la tasca universitària", núm. 52.

Publicació del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Girona.

Jordi Serra i Teixidor. *Les escoles menors de Belles Arts al Baix Empordà (1880-1939)*

La Bisbal: Ed. Ajuntament de la Bisbal de l'Empordà, 2005

PILAR GIRÓ

Aquest passat tan recent que investiga Jordi Serra (La Bisbal d'Empordà 1969) desvetlla l'esperit progressista d'una cultura innovadora i d'avantguarda. La preocupació per la qualitat de l'educació i de la formació, tema que es pot jutjar de total actualitat, té una llarga i sòlida trajectòria de referents en la cultura catalana. Reprendre camins deixats al fil del temps per circumstàncies adverses ajuda a comprendre referents propis que conformen la identitat sociocultural d'una nació que sempre ha mirat a l'avançada de models europeus.

És important considerar el període cronològic en el qual Jordi Serra acota l'estudi, coincidint amb el principi de l'esplendor de la revolució industrial a Catalunya fins a l'inici de la dictadura franquista. Retrata una societat empenedora, amb esperit de superació, somiadora alhora que analítica. Emmarca aquesta Catalunya industrial i culta dins una Europa on s'està desenvolupant a Anglaterra el que es coneix com Arts and Crafts. La secessió vienesa, les Vhutemas russes i formant-se la llavor de la futura Bauhaus. Mostra als catalans viatjant per Europa en la cerca d'intercanvi de coneixements. Les escoles responen a una necessitat de la societat i són un exemple d'implicació tant a nivell empresarial com polític i ciutadà. Serra, al llarg de la seva investigació, relaciona tres àmbits: l'internacional, situant el que passa a Catalunya dins el context europeu; el nacional, relacionant la manera d'integrar els esdeveniments i els avenços implantats a la ciutat i fer-los participants del que llavors era clarament un àmbit més rural; finalment, el local, allí on centra la seva investigació, concretament al Baix Empordà, en particular la Bisbal, Palafrugell i Sant Feliu de Guíxols.

Al marge de la quantitat de dades interessants i d'altres aspectes de caire historiogrà-

La formació tècnica dels treballadors, peça clau tant per a industrials com per a tècnics i professionals liberals

fic, hi ha un factor veritablement impressionant si es llegeix com a dada de valors transmesos per una cultura. La importància que se li dona a l'educació de la sensibilitat i del gust, al plaer de cercar la bellesa en allò quotidià, sense oblidar la seva funcionalitat. Aquesta és una constatació evident del grau d'evolució d'una cultura determinada.

De l'estudi, se'n desprèn també la idea de poder fer participar a tothom del discurs cultural, independentment de la posició social o del nivell econòmic. Un pensament veritablement progressista i de plena actualitat. Com digué Prudenci Bertrana en una conferència a Sant Feliu de Guíxols el 1911, "l'art com a element social de perfecció"¹. Des de les escoles es vol motivar l'interès per les exposicions, pels museus, per la pintura, per la música, per tot allò que l'ésser humà es capaç de fer per sublimar la seva presència al món.

La investigació i el desenvolupament ja eren considerats eines indispensables per al progrés de la indústria. El dibuix apropa els camins entre el disseny i l'enginyeria, però bàsicament el que s'educa és la capacitat d'observació. Els vincles de "l'ensenyament de les indústries de l'art lligat a la formació tècnica dels treballadors constitueix una peça clau tant per a industrials com per a tècnics i professionals liberals"². Entre línies es pot entendre que un programa de govern com el de la Mancomunitat, en la seva gestió de les escoles de belles arts, preveia que aquesta era una de les millors inversions per al futur. Una mà d'obra formada garantia la feina ben feta i uns bons gestors o directius d'empresa, la correcta organització perquè tot funcionés. En definitiva un projecte de país adient a les necessitats i circumstàncies del seu moment.

L'existència de diverses tipologies d'escoles en funció del tipus d'ensenyament que s'hi impartia fa que es parli d'escoles menors de belles arts (dibuix artístic i belles arts), escoles d'arts i indústries (l'aplicació industrial del dibuix), i escoles d'arts i oficis. Jordi Serra, en el seguiment que ha fet per a la reconstrucció històrica d'aquestes escoles al Baix Empordà, demostra la complexitat i seriositat amb què s'afronten el continguts curriculars.

Un discurs que s'enceta és l'aproximació entre l'art i la tècnica, alhora que es marquen bé els espais entre art i artesanía. L'art com a *tecné* -tal com l'entenien els grecs- sublima la perfecció en l'execució, i en un altre pla queda l'originalitat, la creativitat o l'elaboració del pensament estètic. Amb total naturalitat es percep que l'univers artístic té diferents estadis, potser perquè en el moment inicial de l'era de repro-

ductibilitat tècnica l'aura encara no s'havia perdut.

L'enorme quantitat de dades que Serra utilitza en el llibre, l'esforç de recerca i de reconstrucció d'un fragment d'història trencada permet constatar la ferma voluntat de construir un país. Sobre l'activitat, l'ensenyament, les reformes, la implicació política i social d'arquitectes i artistes en les escoles menors de belles arts al Baix Empordà, no queden gaires dubtes per resoldre, però en l'estudi potser es troba a faltar fer esment de l'altra part que conforma i fa possible l'escola: els alumnes. Seria interessant recórrer a aquesta finestra oberta per veure els fruits d'aquest aprenentatge i valorar la veritable incidència de totes aquestes fantàstiques intencions.

Cultivar l'esperit i controlar el gest del traç també formen part del present. Dibuixar el pensament. És curiós que immersos en la cultura de la imatge no se senti la forta necessitat d'educar el plaer estètic.

PILAR GIRÓ

Historiadora de l'Art

1. SERRA I TEIXIDOR, Jordi. *Les escoles menors de Belles Arts al Baix Empordà (1880-1939)*. La Bisbal: Ed. Ajuntament de la Bisbal de l'Empordà, 2005, p.101.
2. *Ibid.*, p.14.

NOTÍCIES

DE LA BIBLIOTECA

Exposicions de l'estiu de 2006

Juny (de l'1 al 30): "Un viatge ple de veus"

La Generalitat de Catalunya, a través del Servei de Planificació i Cooperació Bibliotecària, ha organitzat una exposició itinerant per les biblioteques públiques catalanes que finalitzarà el maig de 2007. I la biblioteca de Sant Feliu de Guíxols ha obert l'exposició a les comarques gironines durant aquest mes de juny.

Sota el títol "Un viatge ple de veus", trobem una mostra principalment virtual però que s'articula al voltant de dos eixos: d'una banda, una pantalla de vídeo instal·lada al vestíbul de la biblioteca que ens presenta un audiovisual on lectors (alguns, personatges coneguts; d'altres, anònims) llegeixen consecutivament el poema *Ítaca*, de Konstandinos Kavafis; de l'altra, la pàgina web (accessible no només des de qualsevol biblioteca pública sinó també des de qualsevol ordinador amb connexió a Internet) amb:

- 40 vídeos de lectura en veu alta d'un

fragment literari, realitzades per lectors de les pròpies biblioteques. Els fragments (50% d'autors catalans, i la resta, representants de tots els continents) són d'obres literàries (principalment novel·les) que giren al voltant de la idea del viatge, ja sigui físic o emocional, real o imaginari. A la nostra biblioteca, a més a més, podràs trobar-hi tots els llibres que apareixen citats a la web.

- Informacions sobre aquests llibres i sobre les biblioteques catalanes.
- Espais d'interacció i participació dels lectors.

Amb aquesta exposició es pretén promoure el coneixement dels serveis que presten les xarxes de biblioteques públiques, i més específicament:

- Fer néixer la curiositat i l'interès del visitant (potencial lector) per obres literàries de diferents llengües i cultures, en una seqüència que comença per conèixer *qui* llegeix (el lector) i, tot seguit, esbrinar *què* llegeix (llibre) i *qui* l'ha escrit (autor).
- Promoure la participació i la interacció mitjançant el contacte amb altres lectors.

"Un viatge..." s'emmarca dins el Pla d'Actuació en Matèria de Biblioteques: objectius i programes 2005-2007, del Departament de Cultura. Aquesta mostra la podreu veure també en altres pobles de les comarques gironines: Blanes, Palafrugell, Banyoles, Santa Cristina d'Aro, Roses, Salt i Palamós.

Juliol (de l'11 al 25): "Joan Puig i Ferrater"

Amb motiu del 50è aniversari de la mort d'en Joan Puig i Ferrater, el Teatre Nacional de Catalunya va produir una exposició sobre l'autor d'*Aigües encantades*, que ara està recorrent les biblioteques catalanes. La proposta, comissariada per en Jordi Castellanos, és un repàs a la biografia de l'escriptor acompanyada de primeres edicions de les seves obres, la ploma de l'autor i docu-

La darrera exposició, "Pobles indígenes", organitzada per la Fundació "La Caixa", va romandre al vestíbul de la biblioteca durant tot el mes d'abril. Foto: Ramon Rico Molina.

mentació gràfica. A la nostra província, a banda de Sant Feliu de Guíxols, també es podrà veure a les biblioteques de Sarrià de Ter, Blanes, Castell-Platja d'Aro, Roses, a Girona (a la Biblioteca Pública de la Casa de Cultura) i Banyoles.

Agost (del 25 de juliol al 25 d'agost): "Prohibit llegir Lovecraft"

Organitzada també per la Fundació "La Caixa", l'exposició ens aproxima al món de "prohibicions" d'aquest nord-americà de principi del segle XX autor de literatura fantàstica i de terror: un món on els seus personatges descobreixen misteris ocults i ancestrals i s'enfronten a una prohibició que transgredeixen. La mostra s'acompanyarà d'una selecció d'obres que estaran disponibles en préstec.

Bibliotecaris sense Fronteres - la bústia solidària

La Biblioteca Pública de Sant Feliu de Guíxols està vinculada a l'associació Bibliotecaris sense Fronteres, organització sense ànim de lucre formada bàsicament per bibliotecaris i documentalistes, nascuda el passat 2005 a les comarques gironines. El seu objectiu és treballar projectes concrets de creació i dotació de biblioteques en aquelles zones que econòmicament i socialment ho necessiten, ja que el foment de la lectura i de les biblioteques és una forma d'accés a la cultura, a la democràcia i al desenvolupament de les persones i les comunitats. Per començar, l'àmbit d'actuació s'ha focalitzat en l'Amèrica Central i, concretament, Palacagüina (Nicaragua).

És per això que ben aviat trobareu a la biblioteca de Sant Feliu de Guíxols una bústia solidària: amb ella pretenem sensibilitzar la ciutadania i promoure la seva col·laboració en el projecte; per aquest motiu, posem a disposició de tothom els fons de llibres obsolets del magatzem de la nostra biblioteca, a canvi d'un donatiu mínim de 3 euros. Podreu triar i remenar aquells que, per qüestions personals o emocionals, a tots ens agradaria tenir a casa, però que ja no tenen cabuda dins el nostre servei públic. Els diners recollits serviran per a l'adquisició de nous llibres en el propi país (és una manera d'ajudar, ahora, l'economia editorial de Nicaragua).

Sant Jordi 2006

El passat 21 d'abril es va fer lliurament dels premis de la XXI Mostra Artística que s'organitza per a tots els centres d'ensenyament de primària i secundària i batxillerat de la ciutat. El tema dels escrits i dibuixos va ser proposat, com cada any, pel Taller d'Història que duen a terme l'Arxiu Municipal, el Museu d'Història i els centres d'ensenyament de la ciutat: el tema d'aquest any era l'Escola de Belles Arts de la ciutat. A banda dels premis per als guanyadors de cada classe (que han vist publicats els seus textos i dibuixos en el llibret que s'edita cada any per a aquesta ocasió), també es van lliurar lots de llibres a centres d'ensenyament i entitats com la biblioteca de Sant Feliu de Guíxols.

L'endemà, el dissabte 22 d'abril, la biblioteca pública va traslladar-se a la rambla Vidal amb motiu de la cinquena edició de la Biblioteca al carrer: la gran novetat d'aquest any és que tornàvem a fer préstec dels llibres que teníem exposats, després d'un parell d'anys sense fer-ho. La participació a nivell de préstec va ser elevada: un total de 63 persones ja usuaris de la biblioteca van realitzar préstecs de llibres; en total, 103 llibres de recent edició al mercat prestats durant tot el dia -xifres més elevades que les d'un dissabte normal de la resta de l'any-. També vam aprofitar per informar molta altra gent dels tràmits que han de realitzar per a ser socis i gaudir d'aquest servei.

Us recordem que la biblioteca ja té adquirits -i disponibles per al préstec- els llibres més venuts de la diada de Sant Jordi:

L'església del mar, d'Ildefonso Falcones
Benvingut al món real, de Sandro Rosell
He dit, d'Andreu Buenafuente
El pintor de batallas, d'Arturo Pérez-Reverte
Laura Sants, d'Emili Teixidor
L'estiu de l'anglès, de Carme Riera
Mauricio o las elecciones primarias, d'Eduardo Mendoza

Finalitza el primer semestre de l'Hora del conte

Les narracions de contes, que van començar el passat 3 de febrer, finalitzaven el 23 de juny, vigília de Sant Joan. Han estat nou sessions que,

La sessió del divendres 12 de maig, amb un dels membres del grup Va de Contes. Foto: Ramon Rico Molina.

com sempre, han tingut una molt bona acollida de públic.

Durant aquest darrer mes de juny, hem pogut escoltar els contes de Yolanda Sin, amb la sessió "En la immensa mar blava" (contes relacionats amb el món del mar), i les històries del grup Va de Contes, que ens presentaven "Va de bruixes", un recull d'aquests éssers tan relacionats amb la festa del foc de Sant Joan. Per la tardor d'aquest 2006 tornarem a començar les sessions de contes. Agraïm des d'aquestes planes la participació de tots els nens, nenes i familiars que ens acompanyen en aquesta activitat durant l'any i que la fan possible.

DARRERES DONACIONS A LA BIBLIOTECA

4.03.2006
Raül Ladoire Guimarey
 Llibres diversos.

4.03.2006
Àngel Cruanyes García
 Llibres diversos.

9.03.2006
Margarita Rabasedas
 Llibres diversos.

29.03.2006
Carme Chaves
 Llibres diversos.

31.03.2006
Fam. Pujol Amador
 Fons editorial de Grijalbo/Mondadori.

1.04.2006
Rosa Costa Bas
 Vídeos.

6.04.2006 i 17.05.06
Carme Poal
 Llibres diversos.

2.05.2006
Mercè Cendrós Jusmet
 Llibres diversos.

5.05.2006
Brigitte Benoit
 Col·lecció Clàssics del segle XX (*El País*).

16.05.2006
Alicia Sánchez Millet
 Llibres diversos.

19.05.2006
Fam. Ribot Badosa
 Llibres diversos. Volums de la revista *Blanco y negro*, de finals del s. XIX.

20.05.2006
Gabriel Segura Coll
 Còmics (col·lecció de *El Jueves* i d'altres).

NOVETATS EDITORIALS

DE LA BIBLIOTECA

(Després de citar l'autor i el títol, entre parèntesis trobareu el codi de localització del llibre a la biblioteca)

NARRATIVA

Paul AUSTER.
Brooklyn follies (N Aus)

Georges BATAILLE.
El azul del cielo (Ne Bat)

John DOS PASSOS.
Viajes de entreguerras (Nv Dos)

Ildefonso FALCONES.
L'església del mar (Nh Fal)

Nadine GORDIMER.
Atrapa la vida (N Gor)

John IRVING.
Hasta que te encuentre (N Irv)

Henry JAMES.
Las bostonianas (N Jam)

Eduardo LAGO.
Llámame Brooklyn (N Lag)

Javier MARIAS.
Cuando fui mortal (Nn Mar)

Elena PONIATOWSKA.
El tren pasa primero (N Pon)

Carme RIERA.
L'estiu de l'anglès (N Rie)

Santiago RONCAGLIULO.
Abril rojo (Nn Ron)

Matthew TREE.
La puta feina (Nhu Tre)

Monika ZGUSTOVA.
La dona silenciosa (N Zgu)

ASSAIG

Carlos ABELLA.
Adolfo Suárez: el hombre clave de la transición (32 Abe)

Stankey BENDELAC.
Nunca tires la toalla (301 Ben)

Eduard ESTIVILL.
Receptes per dormir bé (613.7 Est)

Montse ESTRUCH.
La Mediterrània: la mar de plats (Cuina Est)

Marie-France HIRIGOYEN.
Mujeres maltratadas (Dones Hir)

Àngel JIMÉNEZ I NAVARRO.
Sants Boada i Calsada (CL 334 Jim)

Gabriel MARTÍN ROIG.
Castells del Baix Empordà (728 Mar)

Assumpta MONTELLA.
La maternitat d'Elna (946.7 CON Mon)

Francesc SANUY.
Informe Sanuy: defensa del petit comerç i crítica de "La Caixa" (339 San)

Josep M. SOLÉ I SABATÉ; Jordi FINESTRES.
El Barça en guerra (1936-1939) (796.33 Sol)

José María ZAVALA.
Los gángsters de la guerra civil (946 CON Zav)

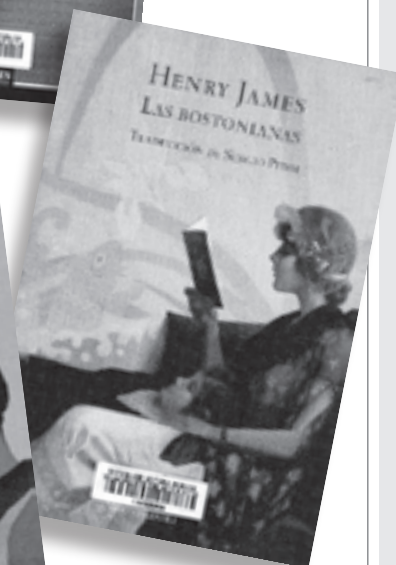
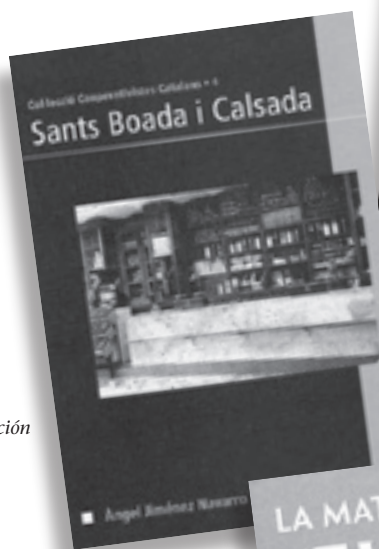
Stefan ZWEIG.
Balzac: la novela de una vida (B Bal)

POESIA

Antologia de poetes catalans: un mil·lenni de literatura (P A Ant)

Josep DOMÈNECH.
Desdiments (CL P Dom)

Henrik IBSEN.
Poesía completa (P Ibs)

DIRECTORI

SERVEI D'EDUCACIÓ

C/ PENITÈNCIA, 10 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. i FAX: 972 82 08 10
E-MAIL: educacio@guixols.net
HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 10 A 13 h
(També a hores convingudes)

SERVEI D'ARXIU

CRA. DE GIRONA, 45-47 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. 972 32 25 93 FAX. 972 32 73 39
E-MAIL: arxiu@guixols.net
HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 9 A 14 h,
DIMARTS I DIJOUS, DE 17 A 19 h
(Dissabtes a convenir)

BIBLIOTECA PÚBLICA OCTAVI VIADER I MARGARIT

C/ SURÍS, 28-34 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. 972 32 40 57 FAX. 972 32 73 39
E-MAIL: biblioteca@guixols.net
HORARIS: DIMARTS, DIJOUS, DIVENDRES I DISSABTES, DE 10 A 13.30 h,
DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 17 A 21.00 h

MUSEU D'HISTÒRIA

PL. MONESTIR, s/h 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. 972 82 15 75 FAX. 972 82 15 74
E-MAIL: museuhistoria@guixols.net
HORARIS (juliol, agost i setembre):
MATINS, DE DIJOUS A DIJUMENGE I FESTIUS, DE 10 A 13 h
TARDES DE DILLUNS A DISSABTE, DE 16 A 20 h

L'ARJAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

JUNY 2006

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols